

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

OTRDIENA, 2014. GADA 4. NOVEMBRIS

● Nr. 81 (8448)

● Cena mazumtirdzniecībā 0,78 EUR

**Kriminālsods —
piespiedu
darbs**

3. lappusē

**Pētīs kokogļu
ražotni
Rožupes
pagastā**

5. lappusē

**Atdzimst
stikla
tradīcijas
Līvānos**

7. lappusē

Preiļu parkā jaunsargi apguva teorētiskās un praktiskās iemaņas

● Trīs dienas, no 27. līdz 29. oktobrim, Preiļu pilsētas un parka teritorijā notika jaunsargu nometne, kurā piedalījās četri desmiti jauniešu no Maltas, Krāslavas, Līvāniem, Rudzātiem, Vārkavas un Preiļiem. Kamēr skolas biedri laiskojās mājās, spēlēja datorspēles vai lasīja grāmatas, jaunsargi apguva dažādas teorētiskās un praktiskās iemaņas, veica orientēšanās uzdevumus, darbojās ar ieročiem un atzina, ka tas bijis lietderīgi un interesanti pavadīts laiks. Foto: A. Šņepsts

Kamēr lielākā daļa vienaudžu rudens brīvlaiku aizvada laiskojoties, skatoties televizoru un atpūšoties draugu lokā, aptuveni četrdesmit jaunsargi rudens brīvdienu nedēļas trīs dienas dzīvojas pa Preiļu parku, apgūstot dažādas teorētiskās un praktiskās iemaņas. Ieskatu jaunsargu nometnes aktivitātēs guva arī «Novadnieks».

No 27. līdz 29. oktobrim Preiļu pilsētas un parka teritorijā notika Rekrutēšanas un jaunsardzes centra 2. novada

četrus jaunsargu vienību nometne. 312. Preiļu jaunsargu vienības instruktors Valērijs Pastars stāstīja, ka uz nometni bija ieradušies jaunieši no Maltas, Krāslavas, Preiļu un Līvānu vienībām. Līdzīgi pasākumi jaunsargiem tiek rīkoti regulāri, taču Preiļos pēdējo reizi nometne bijusi pirms gadiem desmit. Instruktors atzina, ka novērtē to, ka pēdējā laikā ievērojami uzlabojusies finansālā situācija, jauniešu militārajai sagatavošanai beidzot tiek pievērsta pietiekama uzmanība. «Galvenais, lai bērniem būtu interesanti, lai viņiem patīktu. Nodarbības un nometnes pie-

augušie neriko priekš sevis, bet priekš bērniem,» teic V. Pastars. «Vienīgais minuss, ka sagatavošanās process ir samērā grūts — ļoti ļoti daudz saskaņojumu, atļauju nepieciešams, lai nodrošinātu nakšņošanu, bērnu ēdināšanu un tā tālāk. Nometnes laikā guļējām Preiļu 2. vidusskolas telpās. Nekādu gultu, baltu palagu un spilvenu. Kā isti cīnītāji — paklājiņš uz grīdas, guļammaisā iekšā. Ja laiks nebūtu tik rudenīgi drēgns, varētu dzīvoties Badelkas poligonā teltīs, nolēmām nešokēt bērnus ar tādiem apstākļiem.»

Turpinājums 3. lappusē.

SĀKUSIES PRESES ABONĒŠANAS KAMPAŅA 2015. gadam.

“NOVADNIEKU”

var abonēt “Latvijas Pasta” nodaļās, pie pastniekiem, “Novadnieka” redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, un interneta mājas lapā

www.novadnieks.lv

sadaļā “Abonēšana”.

ZIŅAS

Var pieteikt nominantus konkursam «Latgales reģiona uzņēmēju Gada balva 2014»

Latgales plānošanas reģions izsludinājis konkursu «Latgales reģiona uzņēmēju Gada balva 2014», informē Latgales uzņēmējdarbības centra komercdarbības konsultants Andris Kucins. Konkurss risināsies līdz 17. novembrim un noslēgsies ar uzvarētāju apbalvošanu.

Konkursa mērķis ir apzināt un godināt Latgales uzņēmējus, kuri aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību Latgales reģionā, veicināt uzņēmēju atpazīstamību, plašsaziņas līdzekļos popularizējot labas uzņēmējdarbības prakses piemērus Latgalē.

Tiesības izvirzīt pretendētus ir jebkuram iedzīvotājam, organizācijām, uzņēmumu kolektīviem, komersantiem, biedrībām, iestādei un pašvaldībai. Kandidatūras izvirzāmas, iesniedzot pieteikuma anketas konkursam līdz 10. novembrim Latgales plānošanas reģiona Latgales uzņēmējdarbības centrā Daugavpili, Saules ielā 15, vai nosūtīt tās elektroniski uz e-pastu: luc@latgale.lv.

Pieteikuma anketa, konkursa nolikums ir publicēts Latgales plānošanas reģiona mājas lapā www.latgale.lv, kā arī Latgales reģiona pašvaldību mājas lapās.

Ir sekojošas konkursa nominācijas — **Lielākais nodokļu maksātājs; Lielākais darba devējs; Sociāli atbildīgs uzņēmums; Gada lauksaimnieks; Gada jaunais komersants.**

Plašāka informācija, zvanot Latgales plānošanas reģiona Latgales uzņēmējdarbības centra vadītājam Vladislavam Stankevičam pa tālruni 65423802.

Muzejs aicina piedalīties viktoriņā par izcilo novadnieku Jāzepu Baško

Šī gada 9. janvārī apritēja 125. gadi, kopš dzimis latgaliešu izcelsmes lidotājs, Latvijas armijas ģenerālis un novadnieks Jāzeps Baško. Šajā sakarā Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs no 11. novembra līdz 11. decembrim izsludina viktorīnu «Ko tu zini par lidotāju, ģenerāli Jāzepu Baško un Latvijas aviāciju?».

Ar viktorīnas jautājumiem var iepazīties, iegriežoties Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja ekspozīcijā, Raiņa bulvārī 28. Pirmie desmit pareizo atbilžu iesniedzēji ekspozīcijas «Ija Muromietis» atklāšanā 27. decembrī saņems balvu Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja gada suveniru. Atgādinām, ka Jāzeps Baško, dienot cariskās Krievijas armijā, kā lidotājs piedalījās Pirmajā pasaules karā. No 1921. gada dienēja Latvijas armijā, bija aviācijas komandieris, apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Valdim Dombrovskim piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis

Ordeņu kapituls nolēmis par nopelniem Latvijas valsts labā piešķirt Triju Zvaigžņu ordeņa 2. šķiru bijušajam Latvijas Ministru prezidentam, nākamajam Eiropas Komisijas (EK) viceprezidentam, nākamajam sociālā dialoga jautājumos Valdim Dombrovskim, liecina oficiālais paziņojums «Latvijas Vēstnesī». Tāpat Ordeņu kapituls nolēma par nopelniem Latvijas valsts labā piešķirt Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru Daugavpils Universitātes rektoram Arvidam Barševskim, Latvijas Universitātes Datorikas fakultātes dekānam Jurim Borzovam, bijušajai Latvijas kultūras ministrei, mākslas zinātniecei un mākslas projektu kuratorei Helēnai Demakovai, ilggadējam pašvaldības darbiniekam, Jelgavas pilsētas pašvaldības domes priekšsēdētājam Andrim Rāviņam, bijušajam Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietniekam un Ekonomikas un monetāro lietu komisāram Oli Rēnam, kā arī tekstilmāksliniecei Edītei Vignerei. Savukārt Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķira piešķirta dzejniecei, tulkotājai un atdzejojājai Dainai Avotiņai, latviešu sabiedriskajam darbiniekam Amerikas Savienotajās Valstīs, Latvijas Republikas goda konsulam Čikāgā, zvērinātam advokātam Robertam Blumbergam, ilggadējam izglītības darbiniekam, bijušajam Cēsu sanatorijas Meža skolas direktoram Egonam Bušam, etnologam, kultūrvēsturniekam, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmīķim, Latvijas Universitātes profesoram Saulvedim Cimermanim, fotomāksliniekam Gunāram Janaitim, Dailes teātra aktierim Ģirtam Kešterim, Rīgas Tehniskās universitātes Būvzinātnes centra vadošajam pētniekam, kā arī profesoram Jurim Ričardam Naudžunam. Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķira piešķirta Latvijas vēstniecības Krievijā Svētīdienes skolas vadītājai, dziedāšanas skolotājai Gunai Golubai, kultūras darbiniecei, ilggadējai Latvijas Radio žurnālistei un programmu autorei Liai Guļevskai, ilggadējam jūrniecei darbiniekam, tālbraucējam kapteinim, jūrniecei vēstures pētniekam Antonam Ikauniekam, kā arī sabiedriskajai darbiniecei, biedrības «Sieviešu resursu centrs Prieks» dibinātājai un valdes priekšsēdētājai Birutai Mežalei. Savukārt ar Triju Zvaigžņu ordeņa 1. pakāpes goda zīmi apbalvota sabiedriskā darbiniece, Alūksnes un Apes novada politiski represēto kluba «Sarma» vadītāja Dzidra Mazika.

AT noraida «Saskaņas» sūdzību par Saeimas vēlēšanu rezultātu atcelšanu Latgalē

Augstākā tiesa (AT) noraidījusi «Saskaņas» pieteikumu par 12. Saeimas vēlēšanu rezultātiem vairākos Latgales iecirkņos, un šis spriedums nav pārsūdzams. Lietas izskatīšanā AT vadījās no kritērija, ka vēlēšanu rezultātus ir pamats atcelt, ja tiek konstatēti vēlēšanu rezultātus ietekmējoši pārkāpumi. Par tādiem uzskatāmi pārkāpumi, kuru rezultātā tiek ietekmēts vēlēšanu iznākums. Pēc visu pierādījumu rūpīgas izvērtēšanas AT secināja, ka pierādījumi nav pietiekoši, lai šīs lietas ietvaros konstatētu pārkāpumus, kuri būtu ietekmējuši vēlēšanu iznākumu kādā vēlēšanu iecirknī vai Latgales vēlēšanu apgabalā kopumā. Jau ziņots, ka saistībā ar iespējamu balsu pirkšanu Latgalē Drošības policija (DP) ir ierosinājusi septiņus kriminālprocesus. DP līdz šim nav konstatējusi, ka vēlēšanu prettiesiskā ietekmēšana būtu notikusi masveidā, tomēr izmeklēšana vēl nav noslēgusies. No DP lietvedībā esošajiem septiņiem kriminālprocesiem četri ir saistīti ar iespējamu balsu pirkšanas gadījumiem par labu vairāku partiju deputātu kandidātiem Latgalē. Liecības par balsošanu apmaiņā pret materiālu labumu par labu kādam no deputātu kandidātiem Latgalē patlaban ir sniegušas ne vairāk kā piecas personas.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem – 65307058.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Gan gara, gan miesas veselības nostēpums ir neskumt par pagātņi,
neraizēties par nākotņi, bet gudri izdzīvot pašreizējo mirkli. Buda*

Saeima galīgajā lasījumā pieņem Zemes pārvaldības likumu

Saeima ceturtdien, 30. oktobrī, pieņēma Zemes pārvaldības likumu, kura mērķis ir veicināt ilgtspējīgu zemes izmantošanu un aizsardzību. Likums stāsies spēkā nākamā gada 1. janvārī.

Jaunajā likumā noteikta valsts un vietējo pašvaldību zemes pārvaldība, tostarp paredzot pašvaldībām izstrādāt savā īpašumā un lietošanā esošas neapbūvētās zemes un degradētas teritorijas izmantošanas izvērtējuma kārtību, informē Preses dienestā.

Pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos varēs noteikt publiskās infrastruktūras attīstības un būvniecības vajadzībām nepieciešamās teritorijas un to izmantošanas nosacījumus neatkarīgi no zemes piederības vai piekritības.

Likums arī nosaka zemes izmantošanas kārtību, kas ietver zemes izmantotāju pienākumus un atbildību, nosacījumus zemes publiskās infrastruktūras nodrošināšanai, kā arī jaunizveidājamo zemes vienību piekļuvei un zemes reformas laikā izveidoto ceļa servitūtu izbeigšanai.

Lai uzlabotu zemes izmantošanu, likums paredz zemes konsolidāciju jeb tās robežu pārkārtošanu, jo lauku teritorijās zemes īpašumi ir sadrumstaloti, norāda likumprojekta autori. Konsolidāciju varēs ierosināt zemes īpašnieki vai tās tiesiskie valdītāji, pašvaldības vai valsts iestādes, savukārt zemes konsolidāciju atbilstoši noteiktajai kompetencei nodrošinās Valsts zemes dienests, pašvaldības, zemes ierīcības darbiem sertificēta persona un zemes kadastrālajai uzņēmšanai sertificēta persona.

Regulējumā paredzēta rezerves zemes fonda pārvaldības kārtība, nosakot, ka šajā fondā ieskaitīto zemes gabalu un zemes gabalu, kas nav izmantoti īpašuma tiesību atjaunošanai, valdītājs ir attiecīgās teritorijas pašvaldība. Tas būs līdz brīdim, kad Ministru kabinets izdos rīkojumu par zemes ierakstīšanu zemes-

grāmatā uz valsts vai pašvaldības vārda. Šādos zemes gabalos būs aizliegta jaunu ēku būvniecība.

Savukārt valstij un pašvaldībai piederošās un piekritošās zemes pēc zemes reformas pabeigšanas būs jāizvērtē divu gadu laikā pēc attiecīga valdības rīkojuma izdošanas.

Likums arī paredz zemes un augsnes aizsardzību un kvalitātes novērtējumu, nosakot, ka zemes izmantotājam jānodrošina augsnes reaktivācija jeb auglības atjaunošana.

Plānots, ka augsnes kartēšanu un zemes kvalitātes vērtēšanu, kas balstīta uz augšņu agroķīmiskās izpētes rezultātiem, veiks lauksaimniecībā izmantojamajai un meža zemei reizi 20 gados un datus uzkrās zemes kvalitātes novērtējuma informācijas sistēmā.

Tāpat likumā iekļautas jūras piekrastes joslas un iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldības, kā arī zemes pārraudzības īstenošanas un zemes informācijas infrastruktūras kārtība.

VIEDOKLIS

Gatavojas nacionalizēt zemes dzīles

Ģirts Stinkulis, Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultātes Pamatiežu katedras vadītājs, asociētais profesors:

“Manuprāt, būtu atbalstāma ideja par valsts tiesībām uz īpaši vērtīgiem izrakteņiem, piemēram, krāsaino metālu rūdu iegulām. Uzskatu, ka Latvijā izdotie likumi šai ziņā ir mazliet novecojuši un traucē valsts ekonomiskajai attīstībai. Arī citu pasaules valstu pieredze liecina, ka zemes dzīles ir valsts īpašums. Ja šo metālu rūdas iegulas Latvijā tiktu atklātas, viena no lielākajām problēmām ir to ieguve – rūda varētu būt lielā dziļumā, vismaz pāri par kilometru.

Kaut arī ar mūsdienu tehnoloģijām to ieguve būtu iespējama pat vēl lielākā dziļumā, jāreķinās, ka tas ir tehniski gana sarežģīts un dārgs pasākums, kuru parasts zemes īpašnieks ar saviem spēkiem vien nekad nespēs īstenot. Tāpat domāju, ka pašreizējo zemes īpašnieku tiesības nekā netiku apdraudētas.”

Valsts varētu pieteikt tiesības uz īpaši vērtīgiem izrakteņiem ar lielu tautsaimniecisku nozīmi, tāpat šo dziļu nōgabaliem. Līdzšinējiem zemes īpašniekiem īpašumā paliktu zemes virskārta un tautsaimniecībai mazāk svarīgie izrakteņi zemes virsējos slāņos.

Kopīpašumā ar valsti

Īpašuma tiesības uz ļoti vērtīgajām zemes dzīlēm apstiprinātu atsevišķā likumā. Savukārt ar valdības apstiprinātiem sarakstiem tiktu noteikts, kādi zemes dzīlēs atrodamie derīgie izrakteņi turpmāk piederētu valstij un kādi paliktu zemes īpašniekiem. Pašlaik gan nav īstas skaidrības, kuri derīgie izrakteņi būtu jānosaka par valstij piederošiem. Taču pieļaujams, ka vispirms šajos sarakstos varētu būt vara, niķeļa, platīna un citu krāsaino metālu rūdas, kuras, iespējams, varētu atrast arī Latvijas zemes dzīlēs.

Šis plāns, kuru sagatavojusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) un kūrš pagaidām gan ir tikai publiskai apspriešanai, būtībā paredz radikāli pārskatīt zemes īpašuma tiesības, izveidojot savā veida kopīpašumus, kur zemes dzīles pieder valstij, bet virskārta – privātpašniekiem. Tā kā zemes reformas gaitā zemes īpašumi ir ļoti sadrumstaloti, šo plānu īstenojot, pārmaiņas varētu skart, pirmkārt, krietnu daļu no pašreizējiem zemes īpašniekiem – fiziskām personām, kurām pēc Nekustamā īpašuma valsts kadastra datiem 649 582 zemes īpašumi 3 122 917,8 hektāru platībā jeb 48,4% no visiem kadastrā

reģistrētajiem īpašumiem 6 448 -338,9 hektāru kopplatībā.

Latvijā un citās valstīs

Pašlaik pēc Latvijas likumiem zemes īpašniekam pieder ne tikai zemes virskārta, bet arī viss, kas atrodas zem tās – līdz pat zemeslodes centram. Kā apgalvo speciālisti, nekur citur pasaulē nav šādas novecojušas kārtības, un derīgo izrakteņu ieguvē zemes īpašnieku tiesības ir ierobežotas.

Piemēram, Lietuvā visu veidu derīgie izrakteņi pieder valstij. Zemes īpašnieks bez licences savā zemē derīgos izrakteņus drīkst iegūt vien 0,5 hektāru platībā un līdz divu metru dziļumam. Arī Ungārijā, Slovēnijā un Spānijā visi derīgie izrakteņi pieder valstij.

Igaunijā valstij pieder pamatiežu māli, dolomīts, fosforīts, kristāliskais būvkmens, kaļķakmens, kvarca smiltis, degslānekļis, kā arī visi derīgie izrakteņi valsts zemēs.

Luksemburgā valstij pieder visi derīgie izrakteņi, kuri atrodas dziļāk par sešiem metriem. Polijā valstij pieder derīgie izrakteņi, kurus iegūst šahtās vai ar urbumiem, privātpersonām pieder vien tie derīgie izrakteņi, kurus iegūst karjeros.

Īpašuma tiesības – šķērslis investīcijām

Pašlaik Latvijā noteiktā kārtība traucē, pirmkārt, pētīt zemes dzīles, kurās būtu atrodamas minēto krāsaino metālu rūdas. Ka tās varētu būt atrodamas arī Latvijā, liecina ārzemnieku piedāvājumi veikt Latvijas zemes dziļu izpēti.

Šā gada sākumā “LA” jau rakstīju, ka par šo iespēju interesējas, piemēram, Kanādas uzņēmumā “Ginguro Exploration”. Šī uzņēmuma viceprezidents, ģeologs ar vairāku desmitu gadu pētniecības darba stāžu, mūsu tautietis Andrejs Bite par to runājis gan ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu viņa Kanādas apmeklējuma laikā, gan ar toreizējo Ministru prezidentu Valdi Dombrovski. Taču kanādiešu piedāvājumi sākt zemes dziļu izpēti pašlaik atduras pret zemes īpašuma tiesībām. Pašlaik zemes īpašnieks var neļaut kādam rakņāties viņa zemē. Vai var ļaut to, prasot tādu atbildību, ka ne izpēte, ne atradņu apguve nevienu neatmaksātos. VARAM piedāvā šo šķērslī aizvērt, atverot ceļu ārzemju kapitālieguldījumiem.

Diemžēl valdībai pašai nav lielas skaidrības, kādas būtu Latvijas ekonomiskās intereses zemes dziļu izmantošanā un kādu atbildību varētu prasīt no zemes dziļu īpašniekiem un atrasto atradņu apguvējiem. Nav

arī likumu, kas regulētu šādu zemes dziļu izpēti un iespējamo atradņu apgušanu.

Pašlaik Latvijā zināmo derīgo izrakteņu izpēti un atradņu izmantošana turklāt nav vienās rokās. Ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves tiesību izsniegšana ir Ekonomikas ministrijai, toties citu derīgo izrakteņu izpēti un ieguvu uzrauga VARAM. Savukārt bieži sastopamo derīgo izrakteņu (māla, smiltis, grants, kūdras u.c.) ieguves atļaujas līdz 5 ha platībā vienam īpašniekam piederība īpašuma robežās izsniedz pašvaldība.

Vēl trīs plāni

Bez minētā plāna VARAM piedāvā vēl trīs citus. Pirmais paredz neko negrozīt, tādējādi īpašnieks arī turpmāk būtu vienīgais noteicējs par viņam piederošo zemi.

Arī otrs plāns saglabā zemes dzīles privātpašumā. Valsts vienojas ar katru zemes īpašnieku atsevišķi par ģeoloģiskās izpētes uzsākšanu, nosakot konkrētus īpašuma tiesību ierobežojumus viņam piederošajam zemes īpašumam.

Trešais plāns paredz novērtēt 50, 100, 300 metru vai kādā citā dziļumā nosacītu horizontālu līniju, no kuras uz leju tiesības izmantot tur atrastos derīgos izrakteņus piederētu valstij. Savukārt zemes īpašnieks saglabātu tiesības uz zemi uz augšu no šīs nosacītās līnijas, ieskaitot, protams, zemes virskārta.

Ko iegūs zemes īpašnieki?

Būtiski grozot līdzšinējās īpašuma tiesības, taisnīgi būtu, ja zemes īpašnieki saņemtu arī atbildību par zemes dziļu izmantošanu. Atbildība zemes īpašniekam par izrakņāto tūrumu vai mežaudzi minēta arī VARAM piedāvātajos plānos. Iespējams, to gribētu noteikt piecu procentu apmērā no zemes kadastrālās vērtības. Ņemot vērā samērā zemo zemes kadastrālo vērtību, šāda kompensācija diez vai būtu samērojama ar tiem ieguvumiem, ko gūtu kāda ārzemju firma, rūpnieciskos apmēros apgūstot krāsaino metālu rūdu iegulas. Kaut arī šādu rūdu, ja tādas patiešām izdotos atrast, ieguve būtu pa spēkam tikai pieredzējušiem un ļoti turīgiem uzņēmumiem, var pieļaut, ka ar īpašuma tiesību pārdali par labu valstij, kaut vai neskaidrās atbildības dēļ, nebūs apmierināti zemes īpašnieki. Īpašniekiem ir ļoti zināms, ka valsts līdz šim spējusi kompensēt viņiem zaudējumus par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, piemēram, valsts aizsargājamās dabas teritorijās.

www.la.lv

Preiļu parkā jaunsargi apguva teorētiskās un praktiskās iemaņas

● Daļai jauniešu šī bija pirmā nometne, kuras laikā viņi varēja pārlicināties par savām spējām, lai drīzumā oficiāli kļūtu par jaunsargiem.

● Ir tik daudzas interesantas lietas, ko nevar iemācīties nekur citur kā jaunsardzē — pārlicinātas Livānu 1. vidusskolas audzēknes Dana un Patrīcija. Pārbaudījumos viņas tur līdzīgu pušiem, dažos vingrinājumos pat uzrādot labākus rezultātus.

Sākums 1. lappusē

Nometne paredzēta pārsvarā 14, 15 un 16 gadus veciem jauniešiem, bet vienojušies ar instruktoriem, ka šoreiz ar jaunsargu ikdienu jāiepazīstina iesācēji, kuri vēl ne reizi nometnē nav bijuši. Svarīgi, lai notiek, kā saka, paaudžu maiņa. Jūtamu interesi par jaunsardzi izrāda meitenes, arī starp nometnes dalībniekiem meiteņu bija gandrīz puse.

Viens nav cīnītājs, tāpēc uzvars tika likts uz komandas darbu. Nometnes programmā

bija orientēšanās parkā gan dienas laikā un krēslā, gan naktī, tika apgūtas lauka kaujas iemaņas — kā pareizi pārvietoties, kā ieņemt pozīciju, veidot aizsegu. Aizraujošas gan zēniem, gan meitenēm likās darbības ar ieročiem — izjaukšana un salikšana uz laiku. Nometnes dalībnieki arī apmeklēja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja ekspozīciju. Jaunsargiem bija iespēja spēlēt paintbolu, taču nevis vienkārši pašaudīties, bet iepazīt spēli no taktiskā viedokļa. V.Pastars secinājis, ka viena no būtiskākajām lietām ir disciplīnas

ieaudzināšana, tomēr pārlika stingrība arī neder, tiek meklēts vidusceļš. Galvenais, lai rodas interese par darbošanos jaunsardzē.

«Tas nav mans uzdevums — padarīt visus par lieliem karotājiem, bet iemācīt, lai spēj darboties komandā kā viens vesels. Lai ir izpalīdzīgi, vajadzības brīdī sniedz biedrisku roku un lai ir fiziski spēcīgi. Šajā sakarā esmu ievērojis, ka lauku skolu bērni, ar nedaudziem izņēmumiem, ir fiziski labāk sagatavoti, jo viņiem ir daudz aktīvāks dzīvesveids nekā pilsētniekiem, palīdz vecā-

kiem lauku darbos. Tāpat sporta skolotāji ir pacetušies. Arī nometnēs ir noteikta kārtība — ja mugurā formas tērps, bet tu stāvi, sabāzis rokas kabatās, tad esi tik laipns un izpildi, piemēram, desmit atspiešanās guļus vai citus spēka vingrinājumus. Ja neglīti izrunājies, atkal jāpavingro. Tas palīdz uzturēt vienībā pašdisciplīnu,» stāsta instruktors.

Nometnē valdošo noskaņojumu par jauku un draudzīgu atzina arī 306. Malts jaunsargu vienības instruktors **Dainis Mikanovs**. Šoreiz no Malts uz Preiļiem bija atbraukuši pārsvarā tie, kuri jaunsardzē darbojas pavisam neilgu laiku — jaunsardzes kandidāti, viņu mērķis ir

vērot notiekošo, pirmo reizi pārbaudīt sevi nevis klasē, bet praktiskajās nodarbībās. Aktivitātes, kas prasīja daudz fiziskā spēka un dažādu iemaņu, vairāk piedalījās pieredzējušākie jaunsargi. Instruktors pastāstīja, ka bērnu vecākiem nav bijis ne mazākā iemesla uztraukties par atvašu labajiem un apliecinājuši, ka viss ir kārtībā. Fiziskais rādītājs, disciplīna, prasme orientēties nezināmā apvidū un lasīt karti, sports, darbības ar ieročiem, tūrisma elementu apguve — šīs nometnē iegūtās iemaņas jaunsargiem noteikti noderēs turpmākajā dzīvē.

L.Kirillova

Sanāksme par piespiedu darbu

Viens no sabiedrībā izciešamajiem un biežāk piemērotajiem soda veidiem ir kriminālsods – piespiedu darbs. Šis soda izpildes organizēšanu jau desmito gadu veic Valsts probācijas dienests. Tas ir sods, kas paredz notiesātā iesaistīšanu sabiedrībai nepieciešamajos darbos no pamatdarba vai mācībām brīvā laikā bez atbildības. Maksimālais piespiedu darba stundu skaits, ko var piespriest, ir 420.

Lai nostiprinātu probācijas darbinieku saikni ar darba devējiem, Valsts probācijas dienesta (VPD) Preiļu teritoriālajā struktūrvienībā šī gada 22. oktobrī aicināja uz semināru "Darbs sabiedrības labā – kā labāk un efektīvāk?" esošos un potenciālos piespiedu darba devējus.

VPD Preiļu vienības vadītāja **Elīta Jaudzema** izteica pateicību visiem darba devējiem par ieguldījumu, ko viņi paveic sabiedrības labā. Valsts probācijas dienesta Piespiedu un sabiedriskā darba nodaļas vadītāja **Lita Zelča** sniedza ieskatu par visām funkcijām, kurās darbojas VPD, taču sīkāk informēja par jautājumiem, kas attiecas uz piespiedu darba izpildi.

Kas motivē darba devējus iesaistīties soda izpildē? Jāatzīmē vairāki ieguvumi, jo probācijas klientus var nodarbināt tādos darbos, kuru veikšanai nepietiek resursu, ar viņu palīdzību var radīt jaunas vērtības. Probācijas klients ir papildus darbspēks,

ar kura palīdzību var, piemēram, sakārtot apkārtni, kā arī paveikt darbus, kuru veikšanai ir nepieciešamas īpašas prasmes. Valstī kopumā deviņos gados piespiedu darba klienti ir nostrādājuši 2 530 490 piespiedu darba stundas. Vienas stundas likme ir 1,711 eiro, tādējādi piespiedu darba veicēji devuši valstij ieguldījumu 4 329 668 eiro apmērā.

Kopumā dienestā noslēgts 1481 līgums par probācijas klientu nodarbināšanu, 2014. gadā ir noslēgti 205 jauni līgumi, no kuriem 164 ir noslēgti ar valsts un pašvaldību iestādēm, 22 ar nevalstiskajām organizācijām un 19 ar reliģiskajām organizācijām, tādējādi veicinot sabiedrības iesaisti darbā ar personām, kuras pārkāpušas likumu. Izvēloties darba devēju, tiek izvērtēti tādi kritēriji kā pašvaldībām nepieciešamie prioritārie darbi, probācijas klienta sodāmība, arī iepriekšējās sodāmības, izglītība, prasmes, veselības stāvoklis, vecums, darba devēja iespējamā loma soda mērķa sasniegšanā, sadarbības pieredze ar konkrēto darba devēju, iespēja veikt piespiedu darba izpildes kontroli.

Lita Zelča demonstrēja fotogrāfijas, kurās redzams, kādos darbos tiek nodarbināti piespiedu darba veicēji, atbildēja uz darba devēju uzdotajiem jautājumiem.

Semināra dalībnieki dalījās pozitīvajā pieredzē, kā arī norādīja uz grūtībām. Problēmas sagādā klienti, kuriem nav darba iemaņu un kuri nevēlas neko apgūt. Bija klienti, kuri vēlējas uzdotu darbu

paveikt, iesaistot ģimenes locekļus. Darba devēji arī atzina, ka sodam zūd jēga, ja cilvēks gada laikā divas vai trīs reizes sodīts par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar piespiedu darbu. Ir gadījumi, ka sodītais ar piespiedu darbu vēlas to pildīt citā novadā. Daži klienti vēlas paveikt gabaldarbu, taču piespiedu darbs tiek uzskaitīts tikai stundās.

Valsts probācijas dienesta Preiļu teritoriālajā struktūrvienībā visbiežāk nonāk personas, kuras sodītas par zādzībām nelielos apmēros un transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā. Ir arī tādi klienti, kuri izdarījuši smagus noziegumus, piemēram, ir nodarījuši miesas bojājumus, kuru rezultātā iestājusies nāve, ar savu rīcību izraisījuši avārijas ar smagām sekām un tml. Sodīto vīriešu joprojām ir vairāk, taču sodu izcieš arī sievietes.

Šogad piespiedu darba veicēju skaits ir sasniedzis maksimumu – līdz 20. oktobrim jau 92 personām piemērots sods – piespiedu darbs. Arī nostrādāto piespiedu darba stundu skaits pieaug, šogad kopumā ir nostrādātas 10 030 stundas. Iespēju atbrīvot no turpmākas soda izciešanas ir izmantojis tikai viens probācijas klients, kurš izdarīja lielu darba apjomu, ievēroja darba laiku, bija disciplinēts. Ja notiesātais izvairās no piespiedu soda izpildes vai pieļauj pārkāpumus, amatpersona iesniedz iesniegumu tiesā par piespiedu darbu aizstāšanu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu. Ja nav nostrādātas, piemēram,

100 piespiedu darba stundas, tad īslaicīgā brīvības atņemšanā būs jāpavada 25 diennaktis. Visbiežāk pieļautie pārkāpumi – neierašanās darba izpildes vietā, patvaļīga darba izpildes vietas atstāšana, atrašanās piespiedu darbu izpildes vietā alkohola reibumā. Šogad tiesā ir iesniegti pieci šādi iesniegumi.

Probācijas dienests raugās, lai piespiedu darba veicēji varētu pēc iespējas lietderīgāk izmantot un pilnveidot savas prasmes, tādējādi ar savu darbu veicot lielāku ieguldījumu un kompensējot savas noziedzīgās darbības, tāpēc darba devējiem jābūt radošiem, izdomas bagātiem, lai lietderīgi izmantotu probācijas klientu iespējas. Ir gatavota malka, veikta apkārtnes un ielu sakopšana, labiekārtošanas darbi, remontdarbi, ceļmalu sakopšana – krūmu izciršana, tika uzstādīti soliņi parkā, sakārtoti bērnu dārzu laukumi, krāsota automašīna. Klienti ir strādājuši arī bibliotēkā. Klients, kuram bija attiecīgas prasmes, fotografēja pilsētas skatus, veidojot foto galeriju.

Priecājamies par sadarbību ar pagastu pārvalžu vadītājiem, izpilddirektoriem, komunālās daļas darbiniekiem, Preiļu galveno bibliotēku un Preiļu slimnīcu, skolu darbiniekiem un citiem darba devējiem.

Dz.Priževite,
Valsts probācijas dienesta
Preiļu teritoriālās struktūrvienības
vecākā referente, piespiedu darba
kordinatore

PREIĻU NOVADĀ

Mīlestība kalpo par enkuru ģimenes laimei

50 gadu kopdzīvi svin JANĪNA un ALEKSANDRS VILCĀNI Preiļos.

Zelta rudens lapkritī, 1964. gada 17. oktobrī, jāvārdū un mūžīgo mīlestību viens otram solīja Janīna un Aleksandrs Vilcāni. Sakarā ar aizvadīto skaisto kopdzīves jubileju gaviļņiekus apciemoja un sirsnīgi sveica Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Juris Kovaļevskis, novēlot zelta pārim stipru veselību un neizsīkstošu optimismu arī turpmākajos gados. Tikšanās reizē, sarunām un dzīves atziņām ritot, zelta pāris mūs izveda cauri savas kopdzīves likločiem, kas saturējuši abus kopā nu jau pusgadsimta garumā.

Mīlas stāstu sāka šķetināt sieviņa Janīna, sīki aprakstot atmiņās neizgaistošo pirmo tikšanās reizi, kas izrādījies liktenīga. Janīnas kundze, apmeklējama kapusvētkus Gailišu pusē, pamanījusi, ka kāds jauniets, tērpies gaiši zilā jūras krāsas uzvalkā, viņu citīgi uzlūko un velta smaidus. Dienas izskaņā ciemā esot notikusi balle, kurā dienā pamanītais jauniets spēlējis akordeonu. Tajā vakarā arī aizsācies mīlas stāsts, un gadu pēc tam tika nolemts mīt gredzenus.

Kāzas tika svinētas lielā draugu un radu pulkā un, kā tolaik bija pieņemts, uz abiem galiem. Tikpat lustīgi tika aizvadītas arī atkāzas. Atmiņām atautot, pāris vēstīja, ka kāzu diena esot bijusi pasakaina – apkārt valdījis zeltains rudens un zemi klājuši lapu kalni, siltais laiks kāziniekiem ļāvis svinību dančiem noritēt ārpus telpām.

Gadu pēc kāzām jauno ģimenīti papildī-

● Zelta pāris – Janīna un Aleksandrs Vilcāni – kopā ar Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieku Juri Kovaļevski (no kreisās).

nāja meitiņa Skaidriete un vēlāk pieteicās dēlens Aigars. Abi gaviļņieki savu aktīvo darba mūžu aizvadījuši, strādājot elektrotīklos – sieviņa bijusi grāmatvede, bet vīrs elektrīkis. Zelta pāris un lielākais lepnums ir četri mazbērni – Ričards, Gvido, Lauris un Simona. Atsaucot atmiņā aizgājušos gadu desmitus, pāris smaidot atzīst, ka esot bijuši ļoti aktīvi un piedalījušies visās svinībās. Tā kā vīrs pašmācības ceļā bija apguvis akordeona spēli, viņš muzicējot aizvadījis vairākus desmitus *večeriņku*, kāzu, jubileju un citu godu. Janīnas kundzes aizraušāns ir ziedi

– to stādīšana un kopšana sagādā neizstāstāmu prieku sev un citiem.

Gaviļņiekus priecē, ka ģimenes atvases nav izklīdušas pa pasauli un dzīvo tepat blakus, ļaujot satikt savus tuvos un mīļos regulāri un izbaudot atkalsatikšanās brīžus. Jubilāri ir ļoti gandarīti un lepi par savstarpējām attiecībām ar bērniem un mazbērniem, saucot tās par ideālām, jo dažādi jautājumi visos laikos esot risināti bez strīdiem un pārmetumiem, ģimenē par pamatu liekot vērtības – savstarpēja cieņa un palaušanās vienam uz otru. Tā kā abi nākuši no kuplām daudz bērnu ģimenēm, kur

fizisks darbs nav biedējis, gandarījumu rada, ka atvases iemantojušas darba tikumu.

Sodienu abi pavada, dzīvojot viens otram. Klausoties zelta pāra stāstījumā, it visā teiktajā izstaro optimisms un harmonija – viņi papildina viens otru. Vislielākā vēlme abiem ir veselības saglabāšana, lai varētu sekot līdz mazbērnu gaitām un sagaidīt mazmazbērņus piepūlējamiem radu saimei.

Runājot par svarīgākajiem stūrakmeņiem ilgas un veiksmīgas kopdzīves saglabāšanā, gaviļņieki secina, ka svarīgi ir censties saglabāt mīlestību, satīcību un atbildības izjūtu vienam pret otru un sev tuvajiem. Ir jācēnsas pārvarēt grūtības un izaicinājumus, izprotot vienam otru neatkarīgi no raksturu īpatnībām. Neviena ģimene nespēj dzīvot bez strīdiem, bet jācēnsas ieklausīties, skaidrot un piedot. Gadu desmiti nomaina cits citu, bet mīlestība jā saglabā nemainīga, lai tā kalpotu par enkuru ģimenes laimei, tā sieva.

Gaviļņieki zelta kāzas atzīmējuši ģimenes un tuvāko radu lokā. Viņi izsaka sirsnīgu pateicību tuvajiem par sagādātajiem pārsteigumiem un dāvanām – par sagatavotajiem svētku noformējumiem, video apšveikumiem un laba vēlējumiem, jo, kā teic pāris, šādi svētki ir nozīmīgi un nopietni, tāpēc tie ir jāsvin.

Vēlam Janīnai un Aleksandram Vilcāniem saglabāt savstarpējo cieņu un mīlestību arī turpmākajos kopdzīves gados!

J. Rubine,

Preiļu novada domes lietvedības pārzine

Pašvaldība piešķir līdzfinansējumu projektiem

23. oktobra domes sēdē deputāti skatīja biedrības "Latgales kulinārā mantojuma centrs" vēstuli Preiļu novada domei par līdzfinansējuma piešķiršanu projektam "Eiropas reģionālā kulinārā mantojuma tīkla popularizēšana" (EUROPE CUISINE), informē Preiļu novada domes lietvedības pārzine Jolanta Rubine.

Domnieki lēma atbalstīt biedrības projektu un projekta atbalsta gadījumā 2015. gada budžeta paredzēja līdzfinansējumu 1317 eiro apmērā no kopējās projekta

summas, kas sastāda 65 000 eiro. Līdzfinansējuma summa ir aprēķināta, proporcionāli sadalot nepieciešamo līdzfinansējuma summu ar kopējo Latgales kulinārā mantojuma tīkla dalībnieku skaitu un sareizinot ar Preiļu novada kulinārā mantojuma uzņēmumu skaitu. Projektā tiks iesaistīti trīs Preiļu novada tūrisma uzņēmumi: mājas vīna ražotne "Kalni", vingliemežu audzētava "Ošu mājas" un pankūku ražotājs "Pampūkas".

Projekta ietvaros paredzēts popularizēt Latgales kulinārā mantojuma maršrutu, organizējot iepazīšanās braucieni tūrisma kompānijām un masu mediju pārstāvjiem

no projekta partneru valstīm (kopā 42 pārstāvjiem), sagatavot un izdot kulinārā mantojuma maršrutu un brošūru, kurā tiks apkopoti visi Latgales kulinārā mantojuma tīkla uzņēmumi, organizēt tematiskas apmācības, pieredzes apmaiņas braucieni uz Polijas reģionu Kujawsko-Pomorskie un organizēt Latgales kulinārā mantojuma festivālu.

Tāpat sēdē izskatīja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktores vēstuli par līdzfinansējuma piešķiršanu Latvijas Republikas Kultūras ministrijas izsludinātajā konkursā "Par valsts finansējumu muzeju nacionālo krājuma uz-

turēšanai un izmantošanai" iesniegtajam projektam "Jāzeps Baško – gaisa fūrmanis". Projekts paredz jaunas ceļojošas ekspozīcijas, kas veltīta Pirmā pasaules kara vēsturei un izcilas novada personības darbībai izveidošanu. Projekts ir ilgtermiņa un ar mērķi iesaistīt un izglītēt skolu jauniešus par aktuālām vēstures tēmām.

Deputāti vienbalsīgi projekta realizācijai piešķīra nepieciešamos 352 eiro, kas sastāda 15% no kopējās projekta summas – 2352 eiro. Naudas līdzekļi iedalīti no novada domes budžeta sadaļas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem".

RIEBIŅU NOVADĀ

Ierīkos sešus publiskās pieejas interneta punktus

Valsts Reģionālās attīstības aģentūra ir apstiprinājusi Riebiņu novada domes projektu «Internets ikvienam Riebiņu novada iedzīvotājam», informē pašvaldības attīstības un plānošanas daļa.

Tas nozīmē, ka līdz nākamā gada 30. jūnijam novada sešās teritoriālajās vienībās – Riebiņu, Silajāņu, Rušonas, Stabulnieku, Galēnu un Šilukalna pagastā – tiks izveidoti publiski pieejami bezvadu interneta punkti. Tiks iegādāta datortehnika un daudzfunkcionālās iekārtas, kas būs pieejamas iedzīvotājiem.

Projekta mērķis ir radīt unikālu, pievilcīgu, Latgales lauku

tradīcijās un modernajās tehnoloģijās balstītu dzīves vidi novada iedzīvotājiem, kas veicinās to iekļaušanos darba tirgū, līdz ar to kavēs došanās labākas dzīves meklējumos ārpus novada, Latgales vai pat valsts.

Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 9286,38 eiro, no kuriem gandrīz 7900 eiro jeb 85% ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums, 348 eiro ir valsts budžeta dotācija, savukārt 1044,72 eiro jeb 11,25% – pašvaldības budžeta līdzekļi.

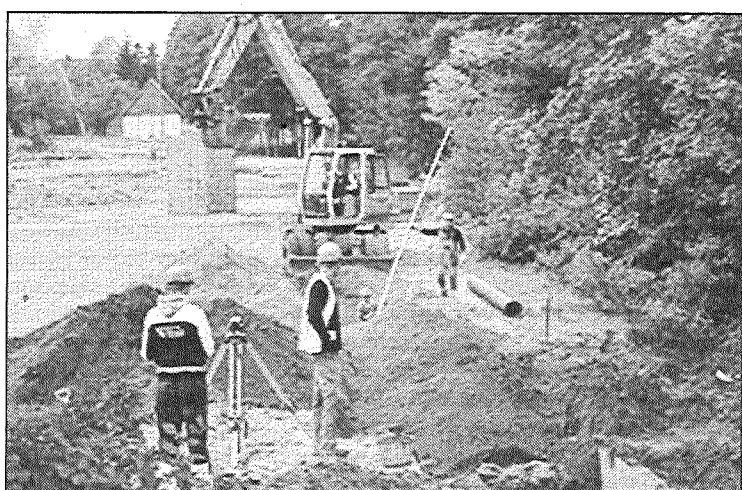
Ierīkotajos publiskās pieejas punktos varēs darboties gan vietējie iedzīvotāji, gan novada viesi, jo tie būs sabiedriskās, jau iecienītās un bieži apmeklētās vietas.

Riebiņu ciemā – jauni kanalizācijas tīkli un tīrāka vide

Riebiņos noslēdzas Eiropas Savienības atbalstītā projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Riebiņu novada Riebiņu ciemā II kārtā" realizācija. Projektu ir atbalstījusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, sadarbības iestāde – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, kā arī Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF).

Projekta mērķis ir kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana, vides piesārņojuma samazināšana, ūdenstilpju eitrofikācijas riska samazināšana un energoresursu racionāla izmantošana.

Tas nozīmē, ka projekta realizācijas rezultātā Riebiņu ciemā tiks novērsti apjomīgie infiltrācijas apjomi, kas rodas lietusgāzu laikā. Tā varēs tikt nodrošināta normāla notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbība, kā arī sakārtota kanalizācijas sistēma, jo esošie kanalizācijas tīkli bija novecojuši. Plānotais

● Laikapstākļi šoruden labvēlīgi, tāpēc ūdenssaimniecības attīstības projekts Riebiņos drīz tiks pabeigts.

infiltrācijas apjoma samazinājums no 55% līdz 17% gadā.

Izbūvējot jaunus kanalizācijas tīklus, nodrošināti arī centralizēti kanalizācijas pakalpojumi, kā rezultātā tiks samazināts grunts, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņošanas risks pēc izve-

damo bedru pārplūšanas. Grunti, gruntsūdeņus un virszemes ūdenstilpnēs nenonāks neattīrīti notekūdeņi, līdz ar to tiks samazināta piesārņojuma slodze Daugavas sateces baseinam, kā arī cauri ciemam tekošajai Feimankai.

LĪVĀNU NOVADĀ

Veiks pētījumu, vai kokogļu ražotne var darboties, nekaitējot videi un iedzīvotājiem

Līvānu novada Rožupes pagasta kultūras namā notika SIA «Līvānu karbons» un Rīgas Tehniskās universitātes Enerģētikas un elektronikas fakultātes Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūta rīkotā sabiedriskā apspriešana par B kategorijas piesārņojošai darbībai iesniegtu kokogļu ražošanai ar vienu SIFIC/CISR tipa retorti procesu atļaujas saņemšanai pētīšanas režīmā.

Izsakoties vienkāršāk, speciālisti divu mēnešu laikā vēlas izpētīt, vai uzņēmums spēj ražot kokogles, strādājot atbilstoši visiem normatīviem un nepiesārņojot vidi. Kokogļu ražošanas procesa atjaunošanā ir ieinteresēts LAS «Latvijas Krājbanka» administrātoru birojs, kā arī potenciālais investors. Līvānu novada dome iepriekš notikušajā sēdē izskatīja šo jautājumu un nolēma atļaut veikt kokogļu ražošanu divus mēnešus ilgā periodā, ievērojot visus drošības pasākumus. Par šo — divus mēnešus ilgo izmēģinājumu procesu — arī notika sabiedriskā apspriešana.

Sanāksmes dalībniekiem neticība pret solīto

Sanāksmi vadīja Latvijas Krājbankas administrātoru pārstāvis un Dagnija Blumberga, Rīgas Tehniskās universitātes profesore, piedalījās 28 dalībnieki. Klātesošajiem tika skaidrots, ka ekspertu slēdziens ir nepieciešams, lai saprastu, vai rūpnīca var darboties un var izpildīt vides prasības, ko nosaka likumdošana. Lai veiktu šo ekspertīzi, ir pieaicināti Rīgas Tehniskās universitātes speciālisti, kas sniegs savu profesionālo un neatkarīgo slēdzienu par iekārtām un tehnoloģisko procesu.

Dagnija Blumberga iepazīstināja ar pasaulē esošajām kokogļu ražotnes tehnoloģijām, ekspertīzes mērķi, darbības plānu, tehnoloģijas inovatīvajām īpašībām, emisiju aprēķiniem, trokšņu avotiem, emisiju gaisā un ūdenī. Viņa uzsvēra, cik svarīgi veikt tehnoloģiju izpēti, lai atrastu videi draudzīgāko režīmu. Pašreizējā situācija ar minēto uzņēmumu ir tāda, ka to var sagriezt metāllūžņos, bet var arī izpētīt, kas un kā jāveic, lai nodrošinātu videi un cilvēkiem nekaitīgu ražošanas procesu, jo Latvijai ir vajadzīga moderna ražošana. Mērījumu veikšanai speciāli tiks uzaicināta neatkarīga sertificēta laboratorija — Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, kurš veiks mērījumus. Divi mēneši izmēģinājumiem nepieciešami, lai saprastu, kas notiek dažādu para-

metru izmaiņas laikā. Viena no komponentēm, kas tiks pētīta, ir malkas mitruma ietekme procesa norisē. Būtiski arī tas, kāda temperatūra procesā tiks uzturēta. Izmešus paredzēts mērit divu metru augstumā. Parametri, kas mainās, ir mitrums, temperatūra, spiediens retortē. Divi mēneši ir nepieciešamais laiks, lai iegūtu stabilo režīmu un veiktu mērījumus.

Sanāksmes dalībnieki uzdeva daudzus jautājumus. Klātesošie vēlējas zināt, vai tiks uzstādīti prettrokšņa ekrāni, kā paredzēts likvidēt izmešus, kas kontrolēs, lai viss tiktu izdarīts pareizi. Viņi saņēma solījumu uzstādīt prettrokšņu ekrānus un novērst visus cēloņus, kas rada izmešus un melnos dūmus. Tehniskās universitātes speciālisti veikuši aprēķinus, kas pierāda, ka, ievērojot pareizu ražošanas procesu, izmešiem jābūt normā. Šādas kokogļu ražošanas retortēs darbojas arī citās Eiropas valstīs. Iespējamie investori ir ieinteresēti, lai kokogļu ražošana atbilstoši normatīviem notiktu pastāvīgi — ne pāris dienas vai mēnešus, bet desmit un vairāk gadus.

Rožupieši puda pamatotas bažas par to, vai ražošanas process tiks kontrolēts nepārtraukti un godprātīgi. Viņi tika informēti par kārtību, kādā tiks veikta darbības kontrole, kā arī saņēma informāciju, ka varēs griezties Tehniskajā universitātē, ja uzskatīs, ka ražošanas procesā tiek pieļauti pārkāpumi.

Tika uzdots jautājums par to, kā notiks mērījumi un kas finansēs šo pasākumu. Dagnija Blumberga skaidroja, ka tiks ierīkoti sensori un papildus arī caurulītes, kurās var ievadīt un mērit plūsmas retortē, lai noteiktu materiālo un enerģētisko bilanci, bet informācija būs redzama no vadības pults.

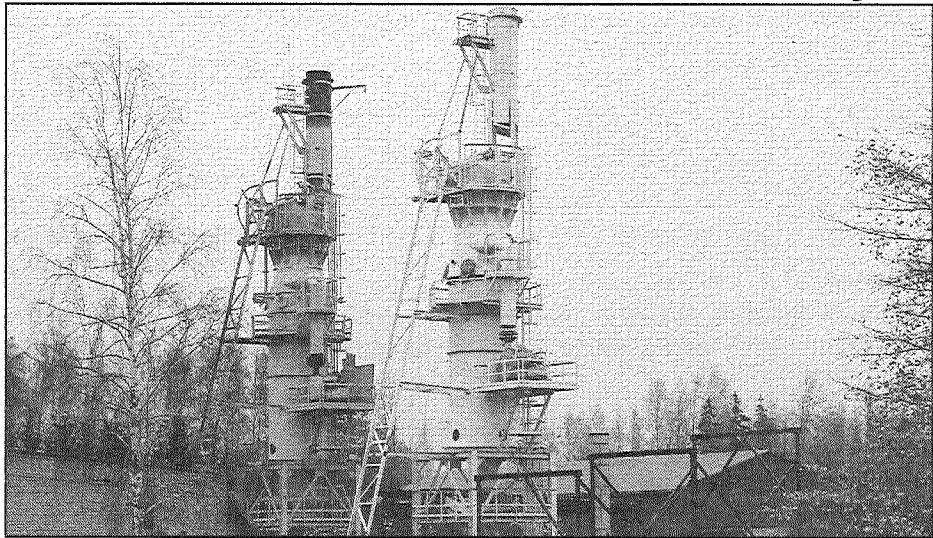
Par Rīgas Tehniskās universitātes veikto izpēti maksā ārzemju investori, bet laboratorija veiks neatkarīgus mērījumus. Potenciālie ārzemju investori ir izādījuši interesi par uzņēmumu, taču viņi grib redzēt rūpnīcu, kas darbojas. Uz klātesošo bažām, ka nav normāli, ja par pētījumu maksā investori, jo tas ir ieinteresētā puse, tika saņemta atbilde, ka tieši tāpēc ir pieaicinātas divas iestādes — Rīgas Tehniskā universitāte un neatkarīga laboratorija.

Sanāksmes gaitā tika uzdoti arī vairāki citi jautājumi un saņemtas atbildes.

Ražotnes nākotne atkarīga no izpētes rezultātiem

Nobeigumā savu viedokli izteica Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods:

— Lēmumu, vai rūpnīca darbosies vai nē, mēs pieņemsim pēc veiktās izpētes

● Līvānu novada Rožupes pagastā esošās kokogļu ražotnes turpmākais liktenis ir neskaidrs. Tas atkarīgs no tā, vai izdosies pierādīt, ka ražošanas process var notikt videi un iedzīvotājiem nekaitīgā veidā. Foto: A.Šņepsts

divu mēnešu laikā. Šobrīd visi rādītāji norāda uz to, ka viss strādā normas robežās. Viena no iepriekšējām problēmām bija tā, ka rūpnīca nebija nodota ekspluatācijā. Tagad neviens nedos iespēju uzsākt ražošanu, kamēr viss netiks izdarīts atbilstoši projektam, mērījumiem, normām, likumiem. Pats galvenais šodien — uzticēties šos divus mēnešus, lai saņemtu pārlicību, vai retortī var ekspluatēt. Pēc tam analizēsīm iegūtos datus. Mums ir vajadzīga rūpnīca, bet tikai tāda, kas nekaitē iedzīvotājiem un videi. Es acinu piekrist ekspertīzes veikšanai. Investori, kas maksā par šo procesu, ir piekritis maksāt ar cerību, ka viņš būs ražotājs šeit. Labi, ka ir tāds investors, kas ir gatavs to darīt.

Rakstiskus priekšlikumus par paredzēto darbību vēl var iesniegt līdz 7. novembrim Rīgas Tehniskās universitātes Enerģētikas un elektronikas fakultātes Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūtā, SIA «Līvānu karbons», Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, Līvānu novada domē.

Izpētes laiks pagaidām nav noteikts

Sanāksmes dalībnieki, kaut arī bez entuziasma, tomēr bija ar mieru piekrist izpētes veikšanai, kuras laiks pašlaik vēl nav noteikts.

Kā «Novadnieku» informēja Rožupes pagasta pārvaldes vadītājs Andris Neicenieks, vēl pastāv daži apstākļi sakarā ar tiesvedību attiecībā uz malkas žāvēšanu. Ir jāskārto pilnīgi visa tehniskā dokumentācija, jādabū atļaujas un jāsaparāto attiecīgajās instancēs, lai varētu uzsākt pētījumu. Ražotne «Līvānu karbons» uzbūvēta nelielā attālumā no privātpašuma, kurā atrodas arī dzīvojamā māja. Savulaik

pašvaldības teritoriālā plānojuma izstrādes gaitā šī zona plānojumā iekļauta kā rūpnieciskā zona. Kolhozu laikos te atradās vistu ferma, kuras vietā arī tika ierīkota kokogļu ražotne. Videi un iedzīvotājiem saudzīgāka ražotne, piemēram, siltumnīca vai kulinārijas ceļš, droši vien, līdzās dzīvojošiem kaimiņiem neradītu pretenzijas, kā tas ir gadījumā ar kokogļu ražotni. Speciālisti, un arī Andris Neicenieks, ir vienprātīgi, ka, sakārtojot ražotni atbilstoši visām prasībām, sākot jau ar likumdošanu paredzēto kārtību objekta nodošanā ekspluatācijā, domstarpībām starp vietējiem iedzīvotājiem un uzņēmuma īpašniekiem nevajadzētu rasties.

No ražotnes vēstures

SIA «Līvānu karbons» kokogļu ražotne atklāta 2010. gada jūlijā un tika uzskatīta par modernāko tāda veida ražotni Baltijā. Ražotnē tika ieguldīti vairāk nekā pieci miljoni eiro, ko kredīteja vēlāk krahu piedzīvojusi «Latvijas Krājbanka». Bija paredzēts Rožupē ražotās kokogles izmantot ne tikai grīlam, bet arī farmācijā aktīvās ogles ražošanai, ķīmiskajā rūpniecībā, metalurģijā un kosmiskajās tehnoloģijās. «Līvānu karbons» iegādājās beļģu firmas «Lambiotte» patentu kokogļu retortu izgatavošanai. Kaut arī ražotne uzsāka darbību, izrādījās, ka tā nav nodota ekspluatācijā, nav sakārtota tās dokumentācija atbilstoši likumos paredzētajiem normatīviem, un rezultātā tās darbības ir vidi piesārņojošas. Pēc neilga laika ražotnes darbība tika apturēta. Latvijas Krājbankas administrātoru birojs vēlas sameklēt ārzemju investoru, kas ieguldītu līdzekļus un atjaunotu ražošanu, bet pirms tam jāpierāda, ka kokogļu ražošanas process, ievērojot visas prasības, ir videi nekaitīgs.

VĀRKAVAS NOVADĀ

Aicina piedalīties izstādes «Es karā(i) aiziedams» veidošanā

Vārkavas novadpētniecības muzejs aicina piedalīties izstādes «Es karā(i) aiziedams» veidošanā. Daudziem mājās ir veci albumi, kuros glabājas vectēvu un vecvectēvu, bet varbūt arī vecvecmāmiņu fotogrāfijas no Pirmā vai Otrā pasaules kara, kā arī iemūžināta dienēšana padomju armijā. Tāpat tiks gaidītas fotogrāfijas no jaunākiem laikiem — no darbības zemessardzē, informē muzeja vadītāja Elvira Āboliņa.

Izstādes veidotāji būs priecīgi arī par atnestajām lietām, kas cilvēkiem saistās ar kara gadiem, ar represiju laiku.

Fotogrāfijas un lietas jāiesniedz Vārkavas novadpētniecības muzejā. Pēc tam tās tiks atdotas atpakaļ, bet, ja kāds vēlēšies

šīs lietas dāvināt muzejam, tās tiks atiecīgi noformētas.

Izstādes atklāšana paredzēta 11. novembrī — Lāčplēša dienā.

Apstiprināts Vārkavas novada domes projekts "Publisko interneta pieejas punktu attīstīšana Vārkavas novadā"

Valsts reģionālās attīstības aģentūra ir apstiprinājusi Vārkavas novada domes projektu "Publisko interneta pieejas punktu attīstīšana Vārkavas novadā".

Projekta mērķis ir paaugstināt piekļuves iespējas internetam Vārkavas novadā, izveidojot trīs jaunus interneta pieejas punktus un pilnveidojot trīs esošos, tādējādi veicinot iedzīvotāju iekļaušanos sabiedrības sociālajos, ekonomiskajos un kultūras procesos pēc iespējas plašākām sabied-

ribas grupām, nodrošinot interneta pieejamību un informāciju un komunikāciju tehnoloģiju sniegto iespēju paaugstināšanu.

Projekts tiks īstenots Vārkavas novada trīs teritoriālajās vienībās: Upmalas, Rožkalnu un Vārkavas pagastā.

Projekta ietvaros plānots ierīkot trīs publiskās pieejas interneta punktus (PIPP) un pilnveidot četrus esošos PIPP: Upmalas un Rožkalnu pagastos tiks izveidots PIPP ar pieeju bezvadu interneta piekļuves zonai, Vārkavas pagastā tiks izveidots PIPP ar pieeju datortehnikai, uzstādīta daudzfunkcionāla iekārta un būs pieeja bezvadu interneta piekļuves zonai. Upmalas un Rožkalnu pagastos esošie PIPP tiks papildināti ar daudzfunkcionālajām iekārtām.

Projekta kopējais finansējums sastāda

15 890 eiro, no kurām 85 procentus sastāda ERAF finansējums, 3,75 procenti ir valsts budžeta dotācijas un 11,25 procenti ir pašvaldības finansējums. Projekta īstenošanas termiņš — 2015. gada 30. jūnijs.

Projekta mērķa grupa ir Vārkavas novada iedzīvotāji un citi publisko interneta pieejas punktu lietotāji (nevalstiskās organizācijas, tūristi, kultūras pasākumu apmeklētāji). Novadā vairākums iedzīvotāju nodarbojas ar lauksaimniecību, tādēļ svarīgi ir sagatavot dokumentus tādām sadarbības iestādēm kā LAD, VID, bioloģiskās sertifikācijas iestādēm u.c. Daudzām no tām ir nepieciešami dokumenti A3 formātā, šādas daudzfunkcionālas iekārtas mājās nav pieejamas, tādēļ jāmeklē pakalpojums citur. Aktīvi darbojas arī nevalstiskās organizācijas, kuras izmanto elektroniskos pakalpojumus.

Platības, kuras Latvijā ar 2015. gadu tiks uzskatītas par ekoloģiski nozīmīgām platībām

Lauksaimniekiem pēdējā laikā daudz tiek stāstīts par zaļināšanas prasību nodrošināšanu, sākot ar nākamo gadu. Viena no tām ir ekoloģiski nozīmīgu platību (EPN) izveidošana un uzturēšana. Kas tad īsti ir ekoloģiski nozīmīgas platības, kādas par tādām var uzskatīt?

EPN veidi un atbilstības kritēriji

Papuve: ražošana nenotiek un netiek audzēti kultūraugi; iepriekšējā gadā nav audzēti ilggadīgie zālāji; pašiesējušos un zaļmēslojuma augus jāiestrādā augsne; jāveic mehāniska nezāļu apkarošana; vienu reizi pirms uzāršanas drīkst lietot gliofosātus saturošus herbicīdus (raundapu).

Buferjoslas (tikai gar ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatora ūdensobjektiem): no divus līdz sešus metrus plata josla; uz aramzemes vai blakus tai; jābūt atšķiramai no blakus esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes; var ietvert piekrastes veģetāciju; neizmanto ražošanai, izņemot pļaušanu un ganišanu; jānoplauj vismaz vienu reizi sezonā.

Slāpekļi piesaistoši kultūraugi: tīrsējā sēti kultūraugi; ja lauks robežojas ar ūdens objektu, jāatstāj vismaz divus metrus plata josla gar ūdens objektu un šajā

joslā nenotiek ražošana.

Starpkultūras: vasarāji ar zālāju pasēju.

Ainavu elementi (jāatrodas uz aramzemes)

Laukmalas: no divus līdz 20 metrus plata josla; netiek izmantotas ražošanai; jānoplauj vismaz vienu reizi sezonā.

Diķi: platībā ne lielāki par 0,1 ha; tilpnes no betona vai plastmasas netiek uzskatītas par ENP; krasta veģetācijas josla līdz 10 metru platumā iekļauj diķa platībā.

Koku, krūmu grupas: grupā augoši koki un koku, krūmu puduri, zem kuriem zeme netiek apstrādāta; platībā ne lielāki par 0,3 hektāriem.

Dižkoki, alejas, dižakmeņi: aizsargājami saskaņā ar vides likumdošanu.

Lauku atbalsta dienests ir uzsācis ainavu elementu slāņa veidošanu, kurā šobrīd tiek iekļauti diķi un koku, krūmu grupas. Šis darbs notiks līdz nākamā gada pavasarim, bet, sākot ar 2015. gada janvāri, paredzēts ļaut klientiem iesniegt ainavu elementu precizēšanas pieprasījumu vietās, kur vēl nav izveidots ainavu elements, vai precizēt izveidotā ainavu elementa robežas. Izveidotie ainavu elementi tiks publicēti decembrī LAD publiskajā kartē (<http://karte.lad.gov.lv>), ainavu elementu precizēšanas pieprasījumus varēs

iesniegt LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) (<http://eps.lad.gov.lv>).

Laukmalas kā ainavu elementus klientam, piesakoties EPS, būs jāveido pašam, izmantojot deklarēto aramzemes lauku robežas, un jāņem vērā to ierīkošanas nosacījumi, bet dati par dižkokiem, dižakmeņiem un alejām tiks ņemti no Dabas aizsardzības pārvaldes.

Par diķu un koku, krūmu grupu platībām netiks maksāts Vienotais platību maksājums, bet tās tiks ņemtas vērā, aprēķinot zaļināšanas maksājumu, ja klienti tās būs pieteicis un uzturējis atbilstošā stāvoklī. Klienti drīkst pieteikt tikai tos ainavu elementus, kuri atrodas viņu valdījumā.

Būs higiēna — govīm nebūs mastīta

Mastīts ir tesmeņa iekaisums, kas govīm var rasties dažādu cēloņu — nepareizas ēdināšanas, aprūpes, slaukšanas — dēļ un ar ko ikdienā ir saskārušies praktiski visi piena lopu turētāji. Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra lopkopības nodaļas speciālists Ilmārs Grudula sagatavotais skaidrojums norāda, ka visbiežāk mastīta cēlonis ir sekojošs — govīs tiek slauktas nepareizi.

Pareizā slaukšanas procesā ir jāpanāk maksimāla oksitocīna izdalīšanās govju organismā, lai pēc iespējas ātrāk iegūtu vairāk un labākas kvalitātes pienu. Tādēļ jāizstrādā slaukšanas rutīna, kurai jābūt konstantai katru dienu, katru slaukšanas reizi.

Jāsamazina baktēriju nokļū-

šana uz pupiēm. No cilvēka rokām un apģērba uz govju pupiēm var nokļūt ļoti daudz patogēno mikrobu. Lai tas nenotiktu, jālieto tīrs apģērbs un gumijas cimdi. Slaukšanas laikā jāseko līdzi arī gumijas cimdu tīrībai.

Atšķirīgs ir baktēriju skaita samazinājums, izmantojot dažādus pirmsslaukšanas notīrīšanas veidus:

✓ ar sausu dvieļi — samazinājās par 4%;

✓ ar mitru dvieļi — samazinājās par 40%;

✓ ar mitru un sausu dvieļi — samazinājās par 77%;

✓ ar mitru dvieļi, tesmeņa dezinfekcijas līdzekli un sausu dvieļi — samazinājās par 85%.

Jo vairāk visās manipulācijās tiek izmantots ūdens, jo vairāk

baktērijas pārvietojas uz pupa galu, kur tās var iekļūt pupa kanālā. Vislabāk izmantot alkoholu saturošas savētnes, kas notīra pilnībā visu.

Noslaucot pirmās strūklas:

✓ tiek dots signāls smadzēnēm, lai izstrādātos oksitocīns;

✓ tiek noslaukts bakteriāli piesārņotais piens;

✓ var noteikt mastītu;

✓ par 12% samazina jaunu mastīta izraisītāju iekļūšanu tesmenī.

Pēc slaukšanas vajadzētu veikt tesmeņa pupu dezinfekciju, kas būtiski samazina mastītu izplatību ganāmpulkā. **Pēcslaukšanas dezinfekcija** ir jāveic visā laktācijas laikā bez pārtraukumiem. Jāizvēlas tādi dezinfekcijas līdzekļi, kas samazina risku pupu galus apsaldēt ziemas periodā.

Brīvprātīgais saistītais atbalsts par liellopiem, kazām un aitām

No nākamā gada jaunajā tiešmaksājumu sistēmā plānots ieviest četrus saistītā atbalsta veidus lauksaimniecības dzīvniekiem — par slaucamām govīm, slaucamām kazām, nobarojumiem liellopiem un nokautām aitām.

Zemkopības ministrija uzsver, ka visus šos atbalsta veidus lauksaimnieki varēs saņemt tikai par tiem dzīvniekiem, kuriem būs veiktas identifikācijas un reģistrācijas prasības. Proti, dzīvniekiem ir jābūt apzīmētiem ar krotālijām. To nozaudēšanas gadījumā vai ja apzīmējums kļuvis nesalasāms, septiņu dienu laikā jāveic krotāliju pasūtījums Lauksaimniecības datu centrā (LDC). Pēc dzīvnieka piedzimšanas vai dzīvnieku ievadot saimniecībā no trešās valsts, tie jāapzīmē 20 dienu laikā (aitas — 30 dienu laikā). Savukārt dzīvnieku pārvietošanas gadījumā lauksaimniekiem septiņu dienu laikā ir jāiesniedz pārvietošanas deklarācija LDC.

✓ Saistītais atbalsts par slaucamām govīm paredzēts saimniecībām, kas veic pārraudzību ganāmpulkā un (periodā no 1. oktobra līdz 30. septembrim) realizējušas pienu vismaz 25 tonnu apjomā, piešķirot atbalstu par govi, kuras izslaukums attiecīgajā pārraudzības periodā ir bijis vismaz 5500 kilogrami vai bioloģiski turētai govij vismaz 4500 kilogrami.

✓ Saistītais atbalsts par slaucamām kazām paredzēts saimniecībām, kurām uz kārtējā gada 15. maiju būs vismaz piecas slaucamas kazas, un, piešķirot

par slaucamu kazām, ja tā ir piena šķirne vai krustojumā ar piena šķirni iegūta, vai ir kombinētas izmantošanas šķirne, un ja saimniecībā atradusies vismaz sešus mēnešus pēc kārtas.

✓ Par nobarojumiem liellopiem saimniecībām paredzēts saistītais atbalsts, ja tie būs gaļas šķirnes vai krustojumos ar gaļas šķirni iegūtas teles, vai jebkurš bullis un vērsis, kuri sasnieguši vismaz 16 mēnešu vecumu attiecīgajā saimniecībā un tajā turēti vismaz sešus mēnešus.

✓ Saistīto atbalstu par aitām varēs saņemt lauksaimnieki, ja viņu ganāmpulkā uz kārtējā gada 15. maiju būs vismaz 10 aitu mātes, un to piešķirs par nokautu vai ārpus Latvijas izvestu aitu, ja tā ir bijusi gaļas šķirnes vai krustojumā ar gaļas šķirni iegūta, pirms kaušanas bijusi vecāka par trim mēnešiem un jaunāka par 12 mēnešiem, un saimniecībā turēta vismaz trīs mēnešus.

Lauksaimniekiem jānodrošina visu to dzīvnieku identifikācijas un reģistrācijas prasību izpilde visā kalendārā gada laikā, par kuriem iesniegts iesniegums atbalsta saņemšanai, vai pārraudzības perioda laikā no iepriekšējā gada 30. septembra līdz kārtējā gada 1. oktobrim attiecībā uz slaucamām govīm. Par dzīvniekiem, par kuriem tiks konstatēti identifikācijas un reģistrācijas noteikumu pārkāpumi, atbalstus nepiešķirs, informē Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece.

Šis atbalsta shēmas tiks ieviestas pēc Eiropas Komisijas atzinuma saņemšanas.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Lauksaimniekiem piešķirts atlikušais bezakcīzes dīzeļdegvielas apjoms

Lauku atbalsta dienesta (LAD) klientu apkalpošanas daļa informē, ka, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 3. maija noteikumiem nr. 344, lauksaimniekiem ir piešķirts atlikušais no akcīzes nodokļa atbrīvotais dīzeļdegvielas apjoms 2014./2015. saimnieciskajam gadam, tas ir, no kārtējā gada 1. jūlija līdz nākamā gada 30. jūnijam.

Līdz ar to uz šī gada 29. oktobri kopā ir piešķirti 86,5 litri dīzeļdegvielas par vienu atbilstošās platības hektāru. Bezakcīzes degvielu var iegādāties pie tirgotājiem, kuri reģistrējušies šādas degvielas tirdzniecībai. Saraksts ar degvielas tirgotājiem regulāri tiek aktualizēts un publicēts LAD mājaslapas www.lad.gov.lv sadaļā «Akcīzes degviela».

LAD aicina klientus izmantot elektronisko pieteikšanās sistēmu, jo ar tās palīdzību iespējams sekot līdzi izlietotās degvielas daudzumam un pieejamajam atlikumam.

Palielināta teritorija, kur noteikti ierobežojumi medību organizēšanai

Valsts meža dienests veicis grozījumus rīkojumā par ierobežojumiem medību organizēšanā, līdz ar to nosakot ierobežojumus medību organizēšanā vēl septiņos pagastos.

Papildināts pagastu saraksts, kur nav atļauts medības ar dzinējiem vai traucēšanu, un tajā iekļauti pieci pagasti Dienvidlatgales virsmežniecības

uzraugamajā teritorijā — Nīcgales, Rožkalnu, Rudzātu, Turku, Upmalas pagasts.

Tagad medības ar dzinējiem un traucēšanu kopumā nav atļautas 118 pagastos Latgalē, Vidzemē un Sēlijā, tajā skaitā arī Aglonas, Grāveru, Kastuļinas, Pelēcu, Rožkalnu, Rudzātu, Šķeltovas, Turku, Upmalas pagastā. Šajās teritorijās medībās nav atļauts izmantot šķirnes medību suņus, izņemot medijot ar šķirnes medību suni alās vai izmantojot ievainota dzīvnieka atrašanos, kad šķirnes suns ir pavadā.

Konkursa «Senču aicinājums» uzvarētāju turēs noslēpumā līdz janvārim

29. oktobri notika biedrības «Zemnieku saeima», Eiropas Parlamenta deputātes Sandras Kalnietes un žurnāla «AgroTops» rīkotā konkursa lauksaimniekiem «Senču aicinājums» žūrijas sanāksme, kuras laikā no 16 lauksaimniekiem tika noteikts arī šī gada konkursa uzvarētājs un simpātiju balvu ieguvēji. Taču uzvarētāju vēl turēs noslēpumā un nosauks tikai 2015. gada 10. janvārī «Zemnieku saeimas» lauksaimnieku Jaungada ballē Jelgavas pili.

Atgādinām, ka Latgali konkursā pārstāv daudz vietējo jauno lauksaimnieku — Solvita Čaunāne un Kaspars Božis, kā arī Aldis Upenieks no Vārķavas novada, Inese un Māris Klodāni, Zigmunds Skutels no Preiļu novada, kā arī Jānis Čaunāns no Riebiņu novada.

Ar savām gleznām iepazīstina dzimtās puses ļaudis

Līvānu novada Rožupes pagastā Druvas bibliotēkā pašlaik skatāma jaunās mākslinieces Ingas Skrūzmanes gleznu izstāde. Kaut arī darbu skaitā ziņā neliela, ar nedaudzām gleznām, tā apliecina autores talantu un nopietno attieksmi pret mākslu.

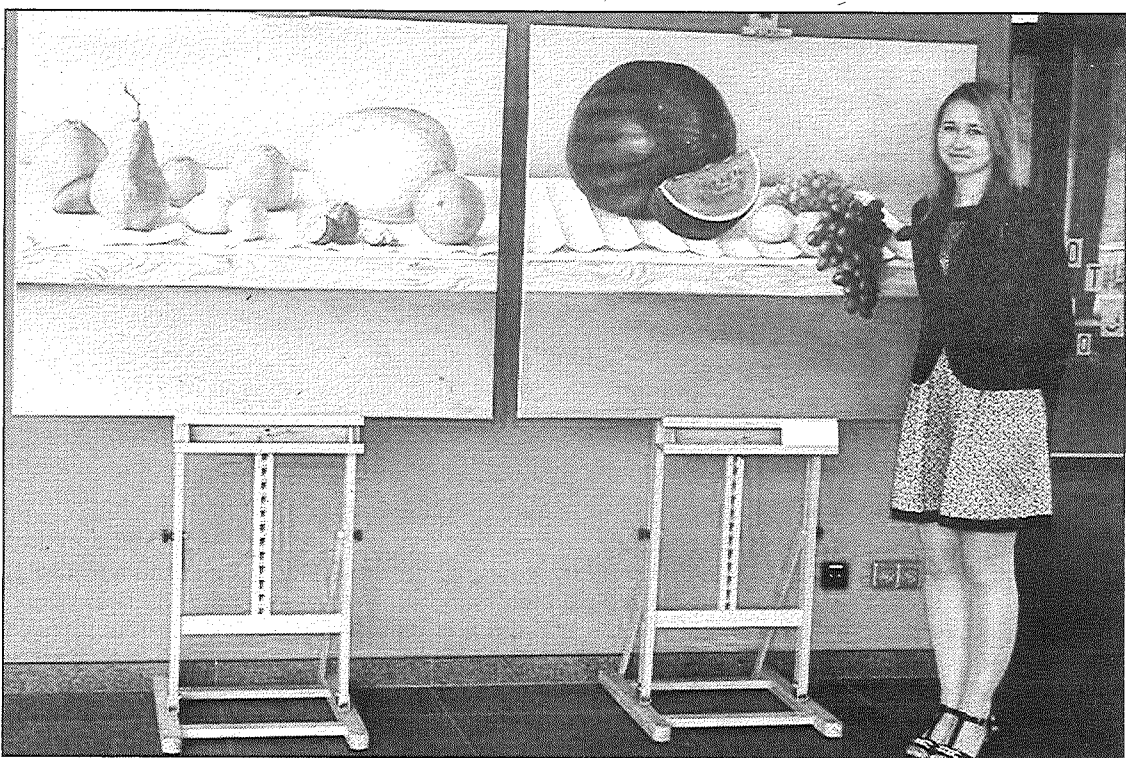
● Ieskats Ingas Skrūzmanes gleznu izstādē Druvas bibliotēkā. Foto: A.Šņepsts

Inga Skrūzmane «Novadniekam» pastāstīja, ka no sava mūža 20 gadiem desmit ir saistīta ar mākslu. Dzīmusi, augusi un mācījusies Līvānu novadā. Jau bērnībā patīcis zīmēt, tāpēc mamma nolēmusi, ka meitenei jāmacās mākslas skolā. Piecus gadus Inga apmeklēja Līvānu bērnu mūzikas un mākslas skolu. Pēc pamatskolas beigšanas tika pieņemts lēmums mācīties mākslas vidusskolā. Turpmākie četri gadi tika aizvadīti Rēzeknes mākslas un dizaina vidusskolā, kurā Inga apguva gan teorētiskas, gan praktiskas zināšanas par mākslu, tās vēsturi un dažādām glezniecības un zīmēšanas tehnikām. Nopietna pievēršanās mākslai notikusi šogad, kad Inga iestājās Latvijas Mākslas akadēmijā. Līdz šim tas bijis vairāk kā hobijs, bet tagad viņa nolēmusi ar mākslu

saistīt visu savu dzīvi.

— Pašlaik esmu sava rokkrasta meklējumos. Man labāk padodas reālistiskie darbi eļļas tehnikā, — stāsta Inga. — Šobrīd es droši varu teikt, ka mans mīļākais glezniecības veids ir akadēmiskā glezniecība.

Ievērojamākā izstāde, kurā Inga piedalījās, bija sarīkota Latgales vēstniecībā GORS. Tā notika aizvadītajā vasarā. Izstādē bija skatāms Ingas kvalifikācijas

● Inga Skrūzmane izstādē GORS pie sava kvalifikācijas darba.

darbs «Multiaugļi» kopā ar citiem kursabiedru darbiem.

Pašlaik Inga studē Latvijas Mākslas akadēmijā Latgales filiālē Rēzeknē, apgūst ikonu restaurāciju, kā arī akadēmisko

glezniecību un zīmēšanu, kā viņa atzīst — pie lieliskiem pasniegumiem. Savu nākotni saista ar Latviju, un teic, ka ārzemes nemaz nevilinot.

— Te ir mana ģimene, draugi,

skola, un arī darba te pietiek. Nākamajos gados, kamēr studēšu, uz citu valsti neplānoju doties, ja nu vienīgi prakses ietvaros, — saka Inga.

Pamazām sāk atdzimt stikla tradīcijas Līvānos

Šogad, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) un Līvānu novada pašvaldības atbalstam, Latgales mākslas un amatniecības centra (LMAC) radošā stikla darbnīca ir aprīkota ar jaunām stikla pūšanas nepieciešamām iekārtām un instrumentiem.

Ir sperts būtisks pirmais solis radošās stikla pūšanas darbnīcas izveidei Latgales mākslas un amatniecības centrā, informēja LMAC kultūras tūrisma organizatore Inīta Paegle. Šī gada pavasarī Līvānu novada pašvaldība startēja Latgales reģiona attīstības aģentūras izsludinātā VKKF mērķprogrammas «Latvijas valsts meži»

atbalstītā Latgales kultūras programmas 2014 projektu konkursā ar projektu «Līvānu novada tradicionālo stikla ražošanas tradīciju saglabāšana un stikla amatniecības attīstība». Rezultātā ar VKKF atbalstu šoruden tika iegādāta speciāla stikla karsēšanas krāsns un daži instrumenti, bet ar Līvānu novada domes atbalstu — stikla atļaidināšanas krāsns. Radošās stikla pūšanas darbnīcas izveidei un projekta realizācijai lielu atbalstu sniedza arī zinoši, pieredzējuši un savā arodā ieinteresēti stikla izstrādes speciālisti: bijušais Līvānu stikla fabrikas stikla pūtējs Aleksandrs Košeļevs un SIA «Dunoglass» direktors Juris Dunovskis.

Līdz brīdim, kad šajā radošajā stikla

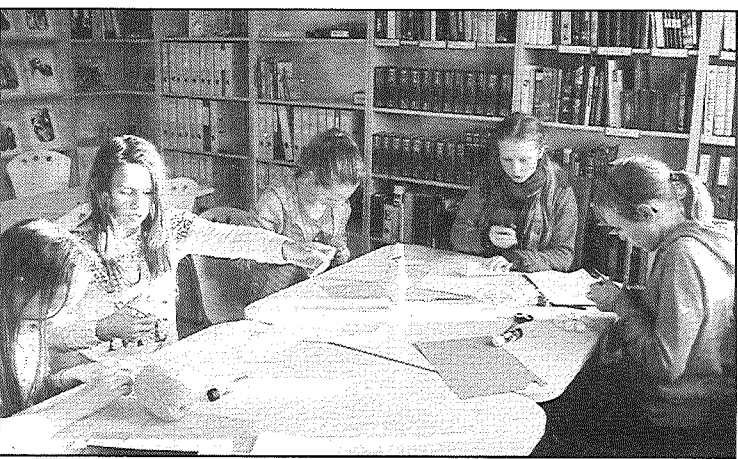
pūšanas darbnīcā apmeklētāji varēs vērot stikla meistaru darbību, vēl ir nepieciešams iegādāties pašu galveno un finansiāli visdārgāko darbnīcas iekārtu — telpai atbilstošu stikla kausēšanas krāsni, kā arī citu, nozarei specifisku, aprīkojumu, instrumentus un palīgierīces, telpas labiekārtošanas un izstrādes materiālus. Neskatoties uz nepieciešamo lielo finansiālo ieguldījumu, un pašvaldības ierobežoto budžetu šādām augstas izmaksas aktivitātēm, pašvaldība mērķtiecīgi strādā pie papildus finansējuma piesaistes, no kura arī atkarīgs tas, kad šī radošā stikla pūšanas darbnīca Latgales mākslas un amatniecības centrā tiks aprīkota pilnībā un būs gatava strādāt.

Šādas radošās stikla pūšanas darbnīcas izveide Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā ir pamatota. Līvānos ir vairāku paaudžu sena stikla ražošanas vēsture, kura diemžēl aprāvās brīdī, kad bankrotēja vairāk kā simts gadus pastāvējusi Līvānu stikla fabrika. Līdz ar to Līvānu stikla fabrikas muzejs, pateicoties pašvaldības iniciatīvai un atbalstam, no bankrotējušās fabrikas ēkas tika pārvests uz jaunu, speciāli aprīkotu muzeja zāli Latgales mākslas un amatniecības centrā. Šāda iniciatīva arī bija par pamatu idejai par radošās stikla pūšanas darbnīcas izveidi, tādējādi veicinot arī stikla ražošanas tradīciju atdzimšanu pilsētā un stikla pūtēju amata prasmju nodošanu nākošajām paaudzēm.

Bibliotēkā kopīgi gatavojās Helovīnam

Riebiņu bibliotēkas mazie lasītāji īpaši iecienījuši radošās darbnīcas, kas tiek rīkotas katru mēnesi. Darbnīcu tematika ir daudzveidīga, piemēram, tiek gatavoti darbiņi, kas atbilst konkrētam gadalaikam vai kādiem svētkiem. Viena no pēdējām radošajām darbnīcām bija sarīkota par godu Helovīna svētkiem, stāsta Riebiņu novada centrālās bibliotēkas vecākā bibliotekāre Svetlana Zahareviča. Kas tad īsti ir Helovīns? Helovīns ir Visu svēto dienas priekšvakars, kas tiek atzīmēts 31. oktobrī. Helovīna vakarā bērni pārģērbjas par dažādiem mītiskiem un populāriem tēliem un apstaigā mājas, prasot saldumus. Šī tradīcija radusies ASV, taču ar katru gadu Helovīns kļūst populārāks arī citās pasaules valstīs. Helovīnu galvenais simbols — izgrebts ķirbis.

Lai radītu svētku noskaņu bibliotēkā, bērni ar lielu prieku un interesi izgatavoja svētku galveno simbolu — ķirbi, kā arī lukšturīti. Mūsu ķirbji tapa divos variantos: uz jau gatava ķirbja šablona līmējām sagrieztiem oranžus diegus, kā arī, ļaujoties iztēlei un fantāzijai, bērni izveidoja acis un muti, atklāja bibliotekāre. Bet otrs ķirbis tapa, izmantojot sa-

● Radošajā darbnīcā Riebiņu centrālajā bibliotēkā bērni gatavoja Helovīna atzīmēšanai.

grieztiem oranžiem diegiem strēmelītes un no tām izveidojot loku.

Radošajās darbnīcās piedalījās 1., 2., 3., 4., 6. un 8. klases skolēni, kā arī pirmsskolas izglītības iestādes «Sprīdītis» audzēkņi. Bērni šajās nodarbībās varēja smelties jaunus idejas, veicināt radošumu, ikdienu padarot interesantāku un krāsaināku. Veikumu var aplūkot Riebiņu novada centrālās bibliotēkas bērnu nodaļā nelielā izstādītē.

Lai bērniem veicinātu lasītprasmi un mīlestību pret grāmatām, Riebiņu novada centrālajā bibliotēkā

jau vairāku gadu garumā piedalās lasīšanas veicināšanas programmā «Bērnu un jauniešu žūrija», kā arī vasaras brīvlaikā rīko lasīšanas veicināšanas konkursu «Cielavīņa gudrības grozs», informēja Svetlana Zahareviča. Katru gadu bibliotēka aktīvi iesaistās Dzejas dienu, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas, E-prasmju un Bibliotēku nedēļas pasākumos. Lai skolēnus iepazīstinātu ar bibliotēkas piedāvātajām iespējām, regulāri tiek piedāvātas bibliotekārās stundas. Pasākumu rīkošanā bibliotēka sadarbojas ar Riebiņu vidusskolu.

Ar linijdejām iepriecināja Līvānu slimnīcas klientus

Linijdeju klubs «Black coffee» sniedza koncertu SIA «Līvānu slimnīca» ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļā. Slimnīcas sociālā darba speciāliste Sarmīte Driksna pastāstīja, ka pasākumam klienti bija īpaši gatavojušies, izveidojuši frizūras un matu griezumus, pateicoties salona frizierēm Maijai Bočkarevai un Kristīnei Divrei.

Azartiskie un atraktīvie linijdeju dejotāji iepriecināja nodaļas klientus ar skaistu priekšnesumu, kuru izteiksmīgumu vēl pastiprināja interesantie tērpi. Sirgstošie cilvēki no sirds bija pateicīgi kluba «Black coffee» vadītājai Lolitai Bečai un dejotājiem par pozitīvajām emocijām.

Sarmīte Driksna uzsvēra, ka arī citas amatierkopas un māksliniecišķie kolektīvi tiek aicināti ar koncertiem un priekšnesumiem iepriecināt Līvānu slimnīcas ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļas klientus, lai viņiem radītu priecīgākas izjūtas.

Folkloras kopai «Ceiruleits» jauni tērpi

Ar nodibinājuma «Viduslatgales pārnovadu fonds» finansiālu atbalstu īstenots projekts «Tautisko kreklu izgatavošana folkloras kopai «Ceiruleits», kā rezultātā Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopa «Ceiruleits» ieguva piecus jaunus Krustpils novada tautas tērpu sieviešu kreklu vidusskolas meitenēm. Pateicoties realizētajam projektam, tika uzlabots folkloras kopas «Ceiruleits» vizuālais tēls, kas sekmēs nemateriālo kultūras vērtību saglabāšanu, pārmantošanu un popularizēšanu. Projekta rezultātā ir sasniegts projekta vispārējais mērķis — nodrošināt skolēniem iespēju apzināt, vākt, sistematizēt un popularizēt Latgales novada nemateriālās kultūras vērtības.

Ko darīt, ja asaro un grauž acis?

Acis ir orgāns, kas ik dienas tiek pakļauts nepārtrauktai slodzei, turklāt mūsdienu tehnoloģiju attīstība šo slodzi tikai pavairo. Acu apsārtums, asarošana, graušana, nogurums – visi šie simptomi ir signāls tam, ka acīm nepieciešama papildu gādība. “BENU Aptieka” farmaceits Vitālijs Mitrohins sniedz padomus par to, kā pasaudzēt redzi un kā rīkoties, ja ikdienas slodzes rezultātā acis sākušas izjust pastiprinātu diskomfortu un nogurumu.

Vitamīni un uzturs acu veselībai

Mūsdienās cilvēki aizvien garākas stundas pavada, veroties datoru, TV un savu telefonu ekrānos. Negatīvi redzi ietekmē arī auto vadīšana, gaisa piesārņojums, nepietiekams apgaismojums. Līdz ar to mūsdienu cilvēki ar redzes problēmām aizvien biežāk saskaras agrākā vecumā, tāpēc būtiski ir jau laikus rūpēties par acu veselību. Pamatā šīm rūpēm ir sabalansēts uzturs, kas satur acīm vēlamus vitamīnus un mikroelementus. Turklāt īpaši par to jāpieņem studentiem, skolēniem, cilvēkiem gados, kas jau izjūt redzes pasliktināšanos, kā arī visiem tiem, kam ikdienas darbs saistīts ar pastiprinātu acu slodzi.

Īpaši būtiski redzes veselībai ir vitamīni E, A, C un D, kas uzlabo imunitāti un aizsargā organisma šūnas no brīvajiem radikāļiem, kā arī tādi mikroelementi kā cinks, selēns, luteīns un citi. Kā uzsver “BENU Aptieka” farmaceits Vitālijs Mitrohins, viens no svarīgākajiem vitamīniem redzes spēcīnāšanai, kas palīdz uzturēt acs šūnu un audu veselību, aiz-

sargājot radzeni, ir vitamīns A. Šis vitamīns piedalās svarīgāko vielu sintēzes procesā acu tīklenes šūnās, kā arī aizsargā acis no ultravioletā starojuma ietekmes.

Par A vitamīna trūkumu liecina tādi simptomi, kā, piemēram, redzes pasliktināšanās nepietiekamā apgaismojumā un krēslas laikā. Lai uzņemtu A vitamīnu, ikdienas uzturā ieteicams iekļaut tādas produktus kā burkānus, ķirbjus, papriku, aknas, mencu aknu eļļu, arī sieru. Lai nodrošinātu A vitamīna veiksmīgu uzsūkšanos, nepieciešama arī cinka un selēna palīdzība. Acu šūnas pigmenta reģenerāciju un redzi krēslā un tumsā uzlabo antocianīni, kas atrodami mellenēs. Savukārt novecošanas radītās tīklenes dzelteno plankumu deģenerācijas novēršanai būtiski karotinoīdi — luteīns un zeaksantīns, kā arī beta-karotīns.

Tāpat acu veselībai nozīmīgi ir arī C, P, B un E vitamīni. C vitamīns ir spēcīgs antioksidants, kas palīdz veidoties kolāģenam, kas piedalās radzenes reģenerācijā. C vitamīna trūkums var būt par iemeslu tādu nopietnu acu

slimību kā kataraktas attīstībai. C vitamīns, savienojumā ar vitamīnu P, stiprina mazās kapilāru sienas un acis pasargā no asinsizplūdumiem. Arī E vitamīns ir spēcīgs antioksidants. Tas aizsargā šūnas membrānu, turklāt ir īpaši būtisks diabēta pacientiem. Īpaši būtiska acu veselībai ir arī B vitamīnu grupa. Vitamīns B1 atbild par nervu impulsu pānesi un palīdz izvairīties no glaukomas, bet vitamīns B2 uzlabo zīlītes reģenerāciju. Savukārt ar vecumu saistītās redzes izmaiņas iespējams kavēt ar D vitamīna palīdzību.

Ikvienam un jo īpaši tiem, kas ikdienā acis pakļauj palielinātai slodzei, farmaceits Vitālijs Mitrohins rekomendē vienu līdz divas reizes gadā profilaktiskos nolūkos lietot īpašu acīm paredzētu vitamīnu kompleksu, pirms tam, protams, konsultējoties ar speciālistu. Vecākiem cilvēkiem, kā arī diabēta pacientiem ļoti būtiska ir galvas asinsrite, lai uzlabotu acs kapilāru mikrocirkulāciju un tīklenes apasiņošanu, kam lieliski noderēs preparāti, kuru sastāvā atrodams ginkgo biloba ekstrakts.

Ja acis piemeklējis “sausās acs” sindroms

Ikdienā ilgstoši strādājot ar datoru, vadot auto vai skatoties televizoru, vai citādā veidā pārpūlējot acis, nereti acis kļūst sausas, apsārtušas un jūtama kairinoša sajūta. Tāpat var būt manāmas arī redzes asuma pārmaiņas. Šis simptomu kopums tiek dēvēts par “sausās acs” sindromu. Šādi simptomi rodas, jo acu piepūles laikā tās tiek retāk mirkšķinātas, tāpēc acīm zūd asaru aizsargplēve un izžūst acu gļotāda, kas savukārt rada acs kairinājumu.

Normāli cilvēks mirkšķina acis līdz 22 reizēm minūtē, bet, piemēram, strādājot pie datora, apmēram trīs reizes retāk. Lai “sausās acs” sindromu novērstu, farmaceits rekomendē lietot acu pilienus ar mitrinošu un lubricējošu iedarbību, piemēram, mākslīgās asaras, kas novērsīs sausumu, atjaunojot acu aizsargplēvi, mazinās radzenes un plakstiņa berzi, kas savukārt novērsīs acs kairinājumu un ar to saistītos simptomus.

Aptiekā pieejams gana plašs pilienu klāsts, kas atšķiras gan pēc konsistences (viskozie pilieni, gēli), gan iedarbības (mitrinoši, nogurušām acīm, vitamīnus saturoši, antibakteriāli, pretspāju preparāti u.c.). Farmaceits atgādina, ka pirms pilienu iegādes noteikti jākonsultējas ar speciālistu – ārstu vai farmaceitu, kas ieteiks vispiemērotāko pilienu veidu. Īpaši uzmanīgiem ar acu pilienu izvēli jābūt kontaktlēcu nēsātājiem. Ja vien lietošanas instrukcijā nav norādīts, ka pilienus atļauts lietot ar kontaktlēcām, tos kopā lietot nedrīkst. Acu pilieni var ne vien izraisīt asarošanu, miglošanos un niezi, tie var arī sabojāt lēcu.

Pirms acu pilienu lietošanas ir

būtiski iepazīties ar to lietošanas pamācību, turklāt jāatceras, ka pilieniem nereti ir salīdzinoši īss lietošanas termiņš (parasti četras nedēļas). Lai pasargātu acis no infekcijas rašanās, pirms pilienu lietošanas noteikti jānomazgā rokas. Atliecot galvu, uz leju jāpavelk apakšējais plakstiņš, izveidojot “kabinu”, kurā pilieni jāiepilina. Iepilniet vienu līdz divus pilienus katrā aci. Tad acis jāaizver un ar pirkstgalu viegli uzspiediet uz plakstiņa (tuvāk degunam). Acis vēlams turēt aizvērtas aptuveni divas minūtes. Kontaktlēcu nēsātājiem pirms pilienu lietošanas lēcas jāizņem, bet atpakaļ tās ievietošanas pēc 15 līdz 20 minūtēm.

“Acu sports” un citi padomi profilaksei

Kā uzsver farmaceits V. Mitrohins, vitamīniem bagāts uzturs un vitamīnu kompleksi ir ļoti būtiski, lai novērstu acu slimību rašanos, taču tikpat būtisks ir veselīgs dzīvesveids. Tāpat vienmēr pievērsiet uzmanību, lai darbvietā un mājās būtu labs apgaismojums. Ļoti būtiski ir acis atpūtināt no slodzes. Strādājot pie datora, acis būtu jāatpūtinātas vismaz reizi stundā uz 5-10 minūtēm. Mērena fiziska slodze, skatīšanās tūlumā sniegs acīm labu atslodzi. Atpūtas laikā ļoti labi ir veikt arī acu vingrinājumus. “Acu sports” ir itin vienkāršs un to veikt var jebkurā laikā. Ar aizvērtām vai atvērtām acīm varat skatīties uz augšu un leju, veikt riņķveida kustības pulksteņa rādītāja un pretējā virzienā, izvēlieties divus punktus 30 līdz 40 cm tuvumā, bet otru – tālāk. Tad pamīšus vairākas reizes nofokusējiet skatienā uz tuvāko un tālāko punktu.

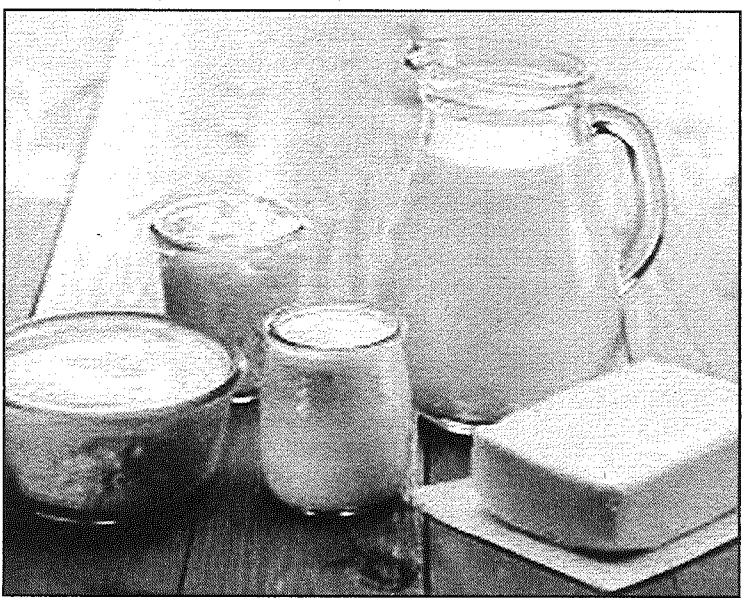
Piena produkti senioriem jāizvēlas gudri

Prātīgi sastādīta ēdienkarte palīdz saglabāt labu veselību arī cienījamā vecumā. Pat ja maciņš paplāns, savu iespēju robežās jācenšas, lai uzturs būtu sabalansēts un daudzveidīgs. Zināmu vietu tajā ieņem arī piena produkti.

Stāsta diētas ārsts Andis Brēmanis «Piena produkti ir olbaltumvielu avots un sava veida kalcija avots, bet vienlaikus arī taukvielu avots, tāpēc ir jāizvērtē, cik daudz šo uzturvielu konkrētajam cilvēkam vajag, cik viņa organisms tās tērē un kāda ir viņa ēdienkarte kopumā».

Laikmetīgas korekcijas

«Droši vien katrs ir redzējis atēlu ar uztura piramīdu. Parastajā klasiskajā variantā piramīdas apjomīgākā daļa atvēlēta graudaugiem, un tālāk seko augļi, dārzeņi, zaļumi un tamlīdzīgi produkti,» saka diētas ārsts. «Taču šobrīd jāņem vērā, ka cilvēku dzīvesveids ir kļuvis kūrtrāks nekā, piemēram, pirms pusgadsimta, un līdz ar to viņiem ir daudz vairāk problēmu, ko rada liekais svars un paaugstināts holesterīna līmenis asinīs, izplatās arī otrā

tipa diabēts. Tādēļ uztura piramīdas pamatu ieteicams veidot tieši no dārzeņiem, zaļumiem, ogām, augļiem, pākšaugiem. Pēc tam nāk graudaugi, vēlams — pilngraudu produktu veidā, piemēram, pilngraudu auzu pārslas, rupja maize, brūnie rīsi, miežu putraimi un tamlīdzīgas lietas, un tikai pēc tam seko plauktņi, kur ir vieta piena produktiem, gaļai, olām, zivīm. No tā izriet, ka piena produkti ikdienas ēdienkartē vēlami nelielos daudzumos.»

Jāizvērtē plusi un minusi

Andis Brēmanis norāda, ka ir būtiski izvērtēt, kādu pozitīvu vai ne tik pozitīvu efektu katrs produkts mums var dot. Ja cilvēkam ir alerģiska reakcija pret piena olbaltumvielām vai laktozes nepanesību, tad piena produktus var uzturā nelietot nemaz. Piesardzīgi attieksmei jābūt pret piena taukiem, kuru avots ir sviests, siers, krējums, treknākās

biezpiena šķirnes un tamlīdzīgi, jo piena tauki ir tie, kas veicina ar holesterīnu saistītās nevēlamās norises — aterosklerotiskos procesus: «Nemot vērā, ka senioriem bieži vien ir sirds un asinsvadu problēmas, no holesterīna izgulsnēšanās cieš arī asinsvadi galvas smadzenēs un citur, piena tauki uzturā vēlami mazāk,» skaidro diētas ārsts. «No otras puses — ieteicami ir skābpiena produkti, jo tajos ir labās pienskābes baktērijas. Tie ir paniņas, rūgušpiens, kefīrs vai dabisks jogurts, kuram nav pievienots pārāk daudz cukura. Priekšroka dodama tādiem skābpiena produktiem, par kuriem zināms, kādas pienskābes baktērijas tie satur, bet noderēs arī vienkārši sarauzēts piens. Labās baktērijas — probiotiķi zarnu traktam ir vajadzīgi, jo tie nomāc kaitīgo zarnu mikrofloru un reducē dažādas kaitīgas vielas, kas tur radušās. Savukārt svaigs piens lietojams retāk. Samērā izplatīta ir arī laktozes — piena cukura nepanesamība, kas bieži vien parādās ar gadiem. Tas nozīmē, ka organismam trūkst fermenta — laktāzes, kas sašķeļ piena cukuru, tāpēc neraudzēts piens daļai senioru izraisa zarnu darbības traucējumus, rada dis-

komfortu, vēdera pūšanos un tamlīdzīgas nepatīkamas izpausmes.»

Piedevis labam pamatam

«Tātad piena produktiem senioru ēdienkartē ir sava vieta, bet tā nav vadošā,» rezumē Andis Brēmanis. «Galvenais uzdevums ir rūpēties par pamatu — dažādiem svaigiem, sutinātiem, vāriem, tvaicētiem vai citā veidā sagatavotiem dārzeņiem, noteikti vajag padomāt arī par pākšaugiem, — kā tos biežāk iekļaut savā ikdienas ēdienkartē, vismaz pāris reizes nedēļā. Ja ēd biezpienu, tad ir vērts bagātīgi pievienot zaļumus un rupju maizīti klāt piekost. Vāriet miežu putraimu biežputru, grūbas, brūnos rīsus vai kas nu garšo. Vai gatavot putru pienā un vai pielikt sviesta pikucīti — tur jāskatās, kāda konkrētajam cilvēkam ir fiziskā noslodze un kādi ir viņa holesterīna rādītāji. Ja runa ir par tādiem senioriem, kuri ir kustīgi, daudz strādā dārzā, izvēlas fiziski aktīvus vaļaspriekus, kas palīdz uzturēt labu formu un figūru, tad viņi var to atļauties.»

«Neatkarīgā»

AIZKRAUKLE

Redzi korigē, arī spēlējot datorspēles

Aizkraukles specializētajā pirmsskolas izglītības iestādē «Saulīte» grupiņā bērniem ar dažādiem redzes traucējumiem strādā optometriste Daiga Grieze. Šajā mācību gadā viņa ieviesusi jaunu metodi, — strādājot ar speciālām datorprogrammām, izdodas uzlabot situāciju, turklāt mācību un redzes korigēšanas process bērns ļoti aizrauj, jo viss, kas jādara — optometristes uzraudzībā jāspēlē īpašas datorspēles.

Šajā mācību gadā bērnodārzā «Saulīte» pavisam apmeklēja 49 bērni, specializētajā grupiņā bērniem ar redzes traucējumiem darbojas astoņi audzēkņi vecumā no četriem gadiem. Šī metode ir pārrunāta ar vecākiem, un visi ir informēti, lai nerastos pārpratumi, ka bērnodārzā bērni spēlē tikai datorspēles.

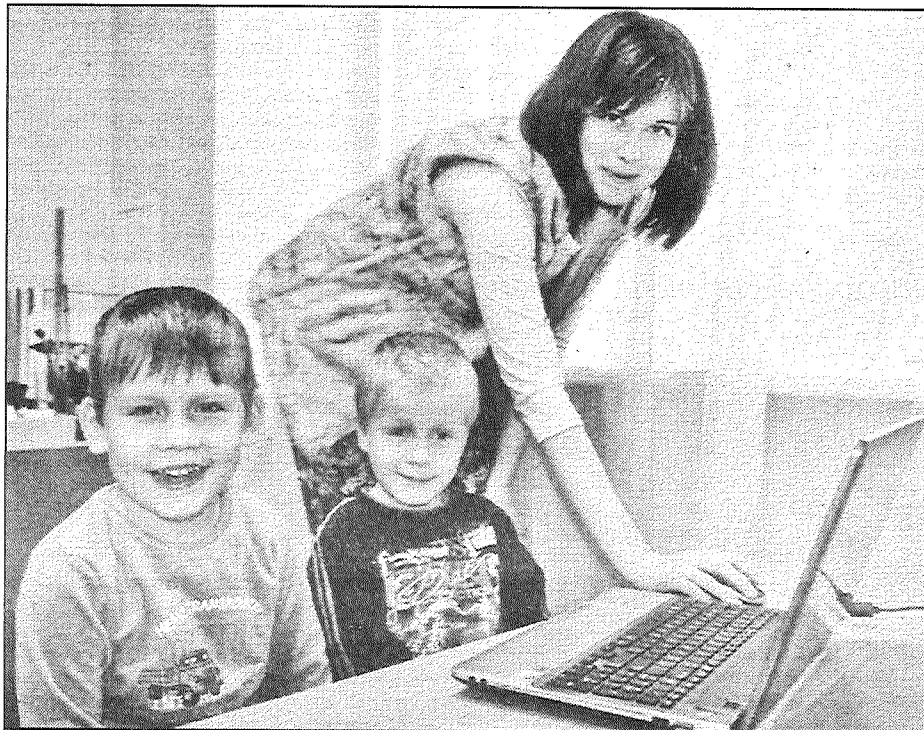
Optometriste Daiga Grieze stāsta, ka amerikāņu zinātnieku izveidotās datorprogrammas izmanto divos gadījumos — ambliopijas jeb tā sauktās «slinkās acs»

ārstēšanai un binokulārās redzes traucējumu korigēšanai: ««Slinkā acs» ir pazemināta redze vienā vai abās acīs, kuru ar brillēm nav iespējams korigēt, tāpēc bērni bērnodārzā atkarībā no ārsta ieteikumiem un diagnozes uzturas, darbojas un mācās ar vienu aizsegtu aciņu, trenējot otru. Savukārt binokulārā redze ir koordinēta abu acu sensoro un motoro sistēmu darbība, un ar šīs spēles palīdzību nodarbībās uzlabo abu aciņu «sadarbību».

Bērnodārzā «Saulīte» metode Ineta Bundure teic, ka šī jaunā metode, ar kuru strādā optometriste Daiga Grieze, nav tikai patīkamas pārmaiņas bērniem, kurus aizrauj viss, kas saistīts ar jaunajām tehnoloģijām: «To, ka bērniem ir progress un līdz skolas vecumam šādā veidā izdodas korigēt redzi, apstiprina acu ārsti, pie kuriem bērni uz pārbaudēm dodas regulāri.»

● Mazie «Saulītes» audzēkņi ar optometristi Daigu Griezi izmēģina jaunās mācību metodes.

«Staburags»

DAUGAVPILS

Jau 90 gadus rūpējas par iedzīvotāju garīgo veselību

26. oktobrī apritēja 90 gadi, kopš izveidota Latgalē pirmā un vienīgā garīgās veselības ārstniecības iestāde — «Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca», kas sniedz palīdzību pacientiem no visas Latvijas. Nozīmīgā gadadiena tika svinēta Daugavpils teātrī ar izrādi «Biznesa klases palāta» un slimnīcas darbinieku sumināšanu. Katrs svētkos saņēma īpašu dāvaniņu — krūzīti ar slimnīcas logo, kas ietērpta pacienta darināto rokdarbu «mētelīti».

Slimnīcas vadītāja Sarmīte Ķikuste atzīst, ka šajos gados psihiatrija ir spērusi lielus soļus savā attīstībā, līdz nepazīšanai pārvērtusies arī pati slimnīca, pārtopot no slēgtas zonas par pievilcīgu vietu pilsētas kartē. 2012. gadā slimnīca saņēma kvalitātes vadības balvu, bet pērn — gada balvu medicīnā nominācijā «Gada slimnīca». Turpmākajā slimnīcas attīstībā tās personāls izvēlies moto «Non progredi est regredi» jeb «Neiet uz priekšu nozīmē iet atpakaļ».

No cara kazarmām līdz garīgās veselības pilsētiņai

Daugavpils psihiatriskā slimnīca tika atvērta 1924. gada 26. oktobrī Krievijas cara Nikolaja kazarmās — koka barakās un divās lielajās militārajās kazarmās ar 50 gultas vietām, kur pārsvarā ārstējās mazturīgie Latgales un Kurzemes iedzīvotāji. 1934. gadā tā bija vislielākā psihiatriskā slimnīca Latvijā ar septiņiem ārstiem, 14 medmāsām un 64 sanitāriem. Par pirmo galveno ārstu bija iecelts bijušais kara hospitāļa priekšnieks. Pirmajos desmit gados slimnīcā tika ārstēti 2307 pacienti, no kuriem 58 procentiem bija vērojami nozīmīgi

gi veselības uzlabojumi, bet 13 procenti nomira — galvenokārt no plaušu slimībām. 1946. gadā slimnīcā bija jau 300 gultas, pēc septiņiem gadiem parādījās arī centrālā apkure un karstais ūdens. No 1961. gada psihiatrijas jomā sākās jauns posms, laikā līdz gadsimtu mijai slimnīcā tika atvērta ārstnieciskās ražošanas darbnīcas, dispansera nodaļa, dienas stacionārs, rehabilitācijas centrs, geriatrijas centrs, bērnu nodaļas un pacientu dienas aizņemības centrs, arī psihoneiroloģiskie kabineti dažādos Latvijas rajonos. Kopš 2006. gada slimnīcā ir īstenoti vērienīgi infrastruktūras attīstības projekti, piesaistot ERAF līdzekļus un kredītus — uzbūvēti jauni korpusi, renovētas vecās ēkas, rekonstruēta visa parka teritorija, izveidots floristikas paviljons, sporta laukums. Pašlaik desmit hektārus lielā slimnīcas teritorija tapusi par savdabīgu garīgās veselības pilsētiņu ar 19 ēkām un labiekārtotu apkārtni.

Ārstēšanā ienākušas jaunas metodes

Visā Eiropā pašlaik medicīnā notiek pārorientācija no stacionārās uz ambulatoro ārstēšanu, arī psihiatrijā. Pirmkārt, tas ir lētāk, otrkārt, ikvienam pacientam ļoti svarīga ir ierastā vide, stāsta Sarmīte Ķikuste. Ne velti ir teiciens, ka mājās pat sienas ārstē. Ja pacienta stāvoklis ir pietiekami adekvāts, viņš var ārstēties ambulatori. Šajā nolūkā slimnīcā ir izveidoti divi dienas stacionāri un tiek arī sniegti mājās aprūpes pakalpojumi. Viņa ir novērojusi, ka ambulatoro apmeklējumu skaits ar katru gadu pieaug, jo pacienti var veiksmīgi iziet ārstēšanās kursu arī ārpus slimnīcas. Arī mūsdienu medikamenti ir daudz efektīvāki, ar stabilāku un ilgstošāku terapeitisko efektu un mazākām blaknēm,

● Slimnīcas vēsturiskie korpusi.

dodot pacientam lielākas iespējas atgriezties normālā dzīvē.

Paralēli psihiatriskajai ārstēšanai tiek pielietotas arī rehabilitācijas metodes — ergoterapija, fizioterapija, darba terapija, mākslas, māla, kustību, smilšu terapija un citas.

Protams, ārstēšana noris arī stacionārā, kur pašlaik ir 430 gultas vietas. Tur nonāk pacienti akūtā stāvoklī pēc paša piekrišanas vai uz piespiedu ārstēšanos valsts likumdošanā noteiktajā kārtībā.

Slimnīcā ir arī pansionāts klientiem ar garīgās veselības traucējumiem, kur pastāvīgi uzturas vairāk nekā 154 klienti, kuri nespēj dzīvot vieni vai ģimenē un kuriem ir vajadzīga psihiatra pastāvīga aprūpe.

Slimnīca neuzliek zīmogu uz visu atlikušo dzīvi

Daudziem ir izveidojies priekšstats par psihiatrisko slimnīcu kā iestādi, kurā nonākot, cilvēks tiek apzīmots uz visu dzīvi un nevarēs vairs, piemēram, iegūt

UZZIŅAI

- x Psihiatrijas nozare par savu simbolu ir izvēlējusies taurenī.
- x Daudzās pasaules kultūrās tas simbolizē prieku, ilgu mūžu, brīvību un cerību, arī trauslumu, skaistumu un potenciālu.
- x Būris, kad taurenis izkūpojas un kūniņas un pacēļas spārnos, simbolizē cilvēka dvēseles atmodu un jaunu sākumu.

autovadītāja tiesības, atļauju nēsāt ieroci un tamlīdzīgi. Sarmīte Ķikuste skaidro, ka agrākais bieds, tā sauktā «uzskaite» jau sen nepastāv, taču ir virkne ļoti smagu psihisku saslimšanu, kad tikai ārstu konsiljs var lemt par attiecīgas izziņas izsniegšanu pacientam. Ārstējoties jebkurā slimnīcā, pacienta dati tiek ievadīti vienotā informācijas sistēmā, ko uztur Slimību profilakses un kontroles centrs, taču tas pacientam neuzliek nekādu zīmogu. Sarmīte Ķikuste atzīst, ka speciālistu — psihiatru palīdzība ir nepieciešama ne tikai akūtiem pacientiem, bet arī gadījumos, kad nepieciešams tikt galā ar pārlieku nervozitāti, bezmiegu un citām kaitēm, kas agri vai vēlu skar gandrīz ikvienu.

Slimnīcas pacienti galvenokārt ir vecāki cilvēki, jo sabiedrības fiziskā novecošana veicina arī da-

žādas blaknes, kas saistītas ar garīgo veselību. Piemēram, sirds un asinsvadu kaītes, insults, somatiskās saslimšanas veicina smadzeņu darbības pasliktināšanos, atmiņas traucējumus un tamlīdzīgi. Taču garīgās veselības pasliktināšanos izraisa arī daudzi citi faktori, tostarp sociālā situācija, stress, traumas, ilgstoša alkohola lietošana un citas atkarības, tāpēc pacientu vidū ir arī gados jauni cilvēki. Mūsdienās bieži lietotais termins «depresija» patiesībā ir nopietna garīgā saslimšana, uz kuru nosliecē esot vismaz 10 procentiem pasaules iedzīvotāju, un tikai trīs — četri procenti no tās tiek izārstēti. Sarmīte Ķikuste aicina ikvienu laikus rūpēties par savu fizisko veselību, lai saglabātu arī savu garīgo līdzsvaru.

«Largales Laiks»

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Notiek ceļu satiksmes negadījumi, iet bojā un cieš cilvēki

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka notiek daudz ceļu satiksmes negadījumu, kuros traumas gūst un pat iet bojā cilvēki. Speciāliste uzsvēr, ka, iestājoties rudenim, kad agri paliek tumšs, gājējiem ir ļoti būtiski nēsāt gaismas atstarotājus un gaismu atstarojošās vestes — tām var būt dzīvības cena.

✓ 17. oktobrī Ciblas pagastā 1951. gadā dzimusi sieviete, braucot ar automašīnu Audi, uz lauku ceļa notrieca 2005. gadā dzimušu meiteni, kura pēkšņi uzskrēja uz brauktuves. Meitene tika nogādāta medicīnas iestādē, taču, laimīgā kārtā, nopietnas traumas viņai netika konstatētas.

✓ 18. oktobrī ap pulksten 15.10 Rēzeknes novada Strūžānu pagastā 1996. gadā dzimusi automašīnas BMW vadītāja ceļa līkmā netika galā ar automašīnas vadību, auto apgāzās. Negadījuma rezultātā cieta divas pasažieres — 1995. un 1998. gadā dzimušas jauniešas. Tiesa, braucējas bija guvušas tikai sasitumus.

✓ Tajā pašā dienā negadījums reģistrēts arī Ludzas novada Isnaukas pagastā, kur autovadītājs nespēja savaldīt savu BMW, automašīna apgāzās. Pēc notikušā uz slimnīcu ar dažādām traumām tika nogādāti 1983. un 1987. gadā dzimuši vīrieši.

✓ 19. oktobra vakarā Daugavpils ielu krustojumā 1972. gadā dzimis automašīnas Renault vadītājs uzbrauca 1942. gadā dzimušam vīrietim, kurš šķērsoja brauktuvi pa gājēju pāreju. Cietušais vīrietis, kuram tika konstatēts vairāku promiņu reibums, no medicīniskās palīdzības atteicās.

✓ 25. oktobrī ap pulksten 13.50 Daugavpils ielu krustojumā automašīnas Mitsubishi vadītājs, 1988. gadā dzimis vīrietis, nepalaida pa galveno ielu braucošo Citroen. Pēc

negadījuma 1987. gadā dzimušajai Citroen vadītājai medicīniskā palīdzība tika sniegta negadījuma vietā.

✓ Tās pašas dienas vakarā negadījums reģistrēts Daugavpils novada Skrudalienas pagastā, kur 1977. gadā dzimusi sieviete, vadot VW, nobrauca no ceļa. Automašīna apgāzās, negadījuma rezultātā cieta 1976. gadā dzimis vīrietis un 2005. gadā dzimis zēns.

✓ 25. oktobrī Viļakas novada Susāju pagastā noticis traģisks negadījums. Ap pulksten 19.20 automašīnas VW vadītājs, braucot ārpus apdzīvotas vietas, notrieca 1955. gadā dzimušu gājēju, kurš negadījuma brīdī atradās uz ceļa braucamās daļas. Policijas pārstāve uzsvēr, ka vīrietis bija gērbies drēbēs bez gaismu atstarojošiem elementiem. Gājējs notikuma vietā nomira.

Automašīnas vadītājam netika konstatēts alkohola reibums, bet to, vai cietušais bija alkohola reibumā, noteiks tiesu medicīniskā ekspertīze. Šis traģiskais negadījums kārtējo reizi pierāda, ka atstarotājiem vai gaismu atstarojošai vestei tumsā ir dzīvības cena.

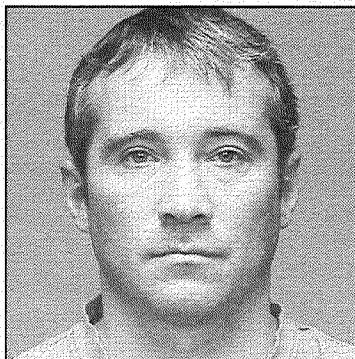
Rēzeknē aplaupīta sirmgalve. Uzbrucējs aizturēts

21. oktobrī ap pulksten 21.20 Rēzeknē vīrietis, pielietojot fizisku spēku pret kādu 77 gadus vecu sievieti, nolaupija viņai somiņu ar personīgajām mantām.

Pēc informācijas saņemšanas policijas darbinieki uzsāka laupītāja meklēšanu. Drīz likumsargiem izdevās noskaidrot un aizturēt iespējamo ļaundari. Aizdomās par sievietes aplaupīšanu tiek turēts astoņpadsmitgadīgs jauniešs, kurš jau agrāk bija nonācis policijas redzeslokā par līdzīga rakstura noziegumiem.

Policija veic kriminālprocesa izmeklēšanu. Nolaupītā somiņa atrasta un atdota īpašnieci, bet aizturētais ievietots izslaidīgās aizturēšanas vietā.

Vācijas policija lūdz palīdzību slepkavībā apsūdzēta vīrieša meklēšanā

Vācijas policija izsludinājusi Latvijas pilsoņa Vitālija Tihomirova (attēlā), kurš dzimis 1971. gadā, meklēšanu. Viņu tur aizdomās par slepkavības izdarīšanu, tāpēc par notveršanu Vācijā apsolīta naudas balva 5000 eiro apmērā.

Zināms, ka meklējamā vīrieša radnieki Latvijā viņu izsludinājuši meklēšanā kā bezvēsts pazudušu personu. Tāpēc arī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirknis V.Tihomirovu meklē kā bezvēsts pazudušu personu.

Ja kādam ir zināma meklētā vīrieša atrašanās vieta vai jebkāda cita informācija, kas varētu sekmēt atrašanu, policija lūdz ziņot pa tālruniem 64603500, 65403302, 27018751 vai 110. Anonimitāte garantēta.

Autovadītājs, vairoties no soda, mēģināja piekukuļot policistu

20. oktobra vakarā Līvānu novadā reģistrēts gadījums, kad policijas darbiniekam tika piedāvāts kukulis. A.Laizāne informē, ka tas novada teritorijā šogad ir jau 22. gadījums.

● Zilupietis par labu marihuānas kaltešanas vietu bija izvēlējis mājas bēniņu telpas.

1961. gadā dzimis automašīnas Toyota vadītājs Līvānos, braucot pa Rīgas ielu, neievēroja atļauto braukšanas ātrumu, kāds noteikts apdzīvotā vietā. Fiksējot pārkāpumu, automašīnu apturēja policijas darbinieki. Lai izvairītos no administratīvā soda un protokola sastādīšanas, apturētās automašīnas vadītājs piedāvāja policistam kukuli 50 eiro apmērā.

Par kukuļa piedāvāšanu valsts amatpersonai uzsāks kriminālprocesa. Par šādu likumpārkāpumu likums paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai arestu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu līdz simt divdesmit minimālajām mēnesalgām.

Policisti likvidē aizliegto augu audzētavu Zilupē

Ludzas policijas iecirkņa darbinieki, veicot pasākumus pret narkotisko un psihotropo vielu apriti, Zilupē uzgājuši

aizliegto augu audzētavu, ziņo A.Laizāne.

Veicot izmeklēšanas un operatīvos pasākumus pret aizliegto vielu apriti, Ludzas iecirkņa policistu rīcībā nonāca informācija, ka Zilupē, iespējams, tiek audzēta marihuāna. Pārbaudot šo operatīvo informāciju, mājās pie kāda 1978. gadā dzimuša vīrieša tika veikta sankcionēta kratīšana, kuras rezultātā policistu aizdomas apstiprinājās.

Dažādās saimniecības telpās — šķūnī, mājas bēniņos, siltumnīcā — policisti konstatēja marihuānai līdzīgus augus. Daļa no tiem auga siltumnīcā, vēl daļa kaltējās bēniņos, kā arī mājā jau izkaltētā un sasmalcinātā veidā. Klāt šiem atradumiem nāca arī nelikumīgi glabāta municija, ko turpat mājās atrada policisti.

Vīrietis savu vainu atzīst. Viņam tagad draud kriminālatbildība gan par aizliegto vielu glabāšanu un audzēšanu, gan par nelikumīgas municijas glabāšanu. Uzsāktajā kriminālprocesā turpinās izmeklēšana. Izņemtie augi nosūtīti ekspertīzei.

Transportlīdzekļu nobraukuma vēsture CSDD pieejama bez maksas

Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) izveidojusi jaunu pakalpojumu — autovadītāji bez maksas var iegūt informāciju no CSDD reģistra par transportlīdzekļu nobraukuma vēsturi jeb odometra skaitliskos rādījumus.

Šos datus CSDD fiksē katru reizi, kad transportlīdzeklim tiek veikta tehniskā apskate. Līdz ar to ikviens var sekot līdzi transportlīdzekļu nobraukumam, šī informācija noderēs, piemēram,

iegādājoties automobili. Latvija ir viena no nedaudzajām Eiropas valstīm, kur informācija par nobraukumu tehniskajā apskatē tiek uzskaitīta, ir publiski pieejama, turklāt — bez maksas.

Jaunā informācija par nobraukumu, kā arī pēdējās tehniskās apskates dati atrodami gan CSDD e-pakalpojumu (<https://e.csdd.lv>), gan CSDD mobilās aplikācijas sadaļā «Tehniskās apskates dati».

Konkurss «Gribu būt mobils!» turpinās arī šajā mācību gadā

No 10. oktobra sācies kārtējais CSDD rīkotais izglītojošais konkurss topošajiem esošajiem velosipēdistiem un mopēdistiem par ceļu satiksmes drošību «Gribu būt mobils!». Pašlaik notiek un līdz 21. novembrim turpināsies konkursa pirmais un otrais posms — priekšsacensības un neklātienē sacensības internetā, mājas lapā www.gribubutmobil.lv. Trešais un ceturtais posms — septiņi pusfināli reģionos un fināls klātienē Rīgā, no 15. janvāra līdz 20. martam.

Jau zināms, ka viens no klātienē pusfināliem notiks Preiļos, kur sacentīsies komandas no Daugavpils pilsētas, Rēzeknes pilsētas, Daugavpils, Ilūkstes, Dagdas, Krāslavas, Kārsavas, Ludzas, Zilupes, Ciblas, Aglonas, Riebiņu, Līvānu, Preiļu, Vārkavas, Viļānu un Rēzeknes novada skolām.

Sīkāka informācija atrodama nolikumā konkursa mājas lapā www.gribubutmobil.lv.

Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 4. līdz 11. novembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Rakstveida	5. novembris	Lilīta Svalba	Raivis Žagariņš	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu	—	I.Beitāne
Mutvārdu	5. novembris	Laura Onckule	Atis Suharževskis	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	5. novembris		Aigars Bramanis	KL 262.p.2.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	5. novembris		Artjoms Mihailovs	KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	5. novembris		Andris Kačnovs	APK 175.p.	Atklāta	R.Krēslīņa
Rakstveida	6. novembris	Norvik banka	Svetlana Pilate	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Stivriņa
Rakstveida	6. novembris	Tatjana Selicka	Aleksandrs Selickis	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu	—	I.Stivriņa
Rakstveida	6. novembris	Dzīvoļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība "Inženieris"	Baiba Eļiņa	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	R.Krēslīņa
Rakstveida	6. novembris	SIA Greencredit	Lāsma Lāce	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	R.Krēslīņa
Mutvārdu	6. novembris	Swedbank, Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra	Dzintra Stepanova	nekustamā īpašuma labprātīga pārdošana izsolē tiesas ceļā	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	6. novembris		Jefimijis Sapožņikovs	—	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	6. novembris		Valentīns Černigins	KL 185.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	7. novembris		Vadims Vasiljevs	—	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	7. novembris		Ivans Jegorovs	APK 177.p.	Atklāta	R.Krēslīņa
Rakstveida	10. novembris	SIA Procents	Kristīne Erdberga	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Beitāne
Rakstveida	10. novembris	SIA Auto noma	Sergejs Karpovs	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Beitāne
Mutvārdu	10. novembris	Nordea bank Finland	Ingūna Mainule-Zavulane, Māris Mainulis	prasības pieteikums par LVL 72 243,23 piedziņu	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	10. novembris	Gatis Volāns	SIA Baltic Taxi	darba algas kavējumu procentu piedziņa	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	10. novembris		Grigorijis Ševelovs	KL 262.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	11. novembris	LMT	Ivars Virsnieks	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Beitāne
Rakstveida	11. novembris	Latvijas gāze	Jelena Alksere	parāda piedziņa	—	I.Beitāne
Mutvārdu	11. novembris		Juris Jevdokimovs, Jelēna Jevdokimova, Aleksejs Grāveris, Viktors Šabunins	KL 175.p.3.d; KL 175.p.3.d; KL 175.p.3.d;	Atklāta	A.Stikāne

Informācijas avots: www.tiesas.lv
Sagatavoja T.Elste

Preiļu džudisti piedalījās starptautiskā turnīrā

No 18. līdz 19. oktobrim Ādažos norisinājās starptautiskais džudo turnīrs "Zelta rudens 2014". Turnīra ietvaros notika arī Latvijas džudo čempionāts meitenēm. Sacensībās piedalījās jaunie sportisti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Krievijas, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Preiļus pārstāvēja astoņi dalībnieki, un, kā pastāstīja džudo treneris Aleksajs Sapegins, jaunā sacensību sezona preiļiešiem iesākās apmierinoši.

Latvijas čempionāta ietvaros 2. vietu meitenēm izcīnīja Sofija Gžibovska. Izvērtējot zēnu sniegumu turnīrā, mūsējie godalgotās vietas neieguva, tomēr centās, cik varēja. Rezultātā Aivim Krūmiņam – 5. vieta, Edijs Valainis – septītais labākais.

● Sofija Gžibovska Latvijas džudo čempionātā meitenēm ieguva otro vietu.

Treniņi turpinās, sportisti jau gatavojas nākošajām sacensībām un, cītīgi trenējoties, cer uz labiem rezultātiem.

Zolīte Gulbenē

Tradicionāli divas reizes gadā notiek Gulbenes pilsētas zolītes čempionāts. Šajā rudenī turnīrs notiks 23. novembrī Gulbenes Sporta centrā, Skolas ielā 12a. Sacensību sākums 10.00, reģistrācija līdz 9.45. Informācija pa tel. 29715606.

Aizvadītajos 37 (!) turnīros ir piedalījušies vairāki simti zoles spēlētāju. Godalgotas vietas izcīnījuši Valmieras, Smiltenes, Cēsu, Balvu, Alūksnes, Rugāju, Rēzeknes, Viļānu, Līvānu, Madonas, Gulbenes un citu novadu dalībnieki. Tiek aicināti visi šīs spēles interesenti piedalīties Gulbenes pilsētas zolītes čempionātā.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 4. līdz 6. novembrim augošs Mēness. II Mēness fāze. No 7. novembra līdz 11. novembrim pilns Mēness. II Mēness fāze. 4. novembrī Mēness atradīsies Auna zīmē; 5. un 6. novembrī – Vērša zīmē; 7., 8. un 9. novembrī – Dvīņu zīmē; 10. un 11. novembrī – Vēža zīmē.

4. novembris ir 13. Mēness diena; 5. novembris – 14. Mēness diena, utt.

4. novembris – nav vēlama karsēšanās saunā, sauļošanās solārijā. Ļaudis vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti.

5. novembris — nav vēlama karsēšanās saunā, sauļošanās solārijā. Čika laiks 15.30 – 23.30.

6. novembris – īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas, ticot – viss notiek istajā laikā un vietā. Diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mitrināšanai, sejas maskām, manikīram. Īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai mierīgi atrisinātu ieilgušus strīdus, lūgtu piedošanu. No plkst. 19.00 līdz 7. novembra plkst. 06.00. vēlama atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika –

vieglī sagremojamu, lietu ēdienu.

7. novembris – čika laiks 18.00 – 24.00.

8. novembris – ieteicams vieglī sagremojams ēdiens. Organismam grūti tikt galā ar treknu, asu maltīti. Jāvairās no alkohola lietošanas – šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt problēmas.

9. novembris – čika laiks 18.30 – 24.00.

10. novembris – piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai. Īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā Mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izmazgātā veļa tīrāka.

11. novembris – labvēlīgs laiks kaitīgu ieradumu atmešanai. Piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai. Īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā Mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izmazgātā veļa uzbudināmi, iespējami konflikti.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 6. novembrim.

T	ā	i	r	.																

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtiņa — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? _____

Jā

Nē

Maksa 0,60 EUR (Ls 0,40) (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

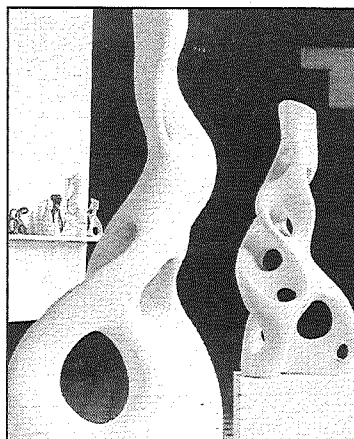
Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Elīnas Titānes personālizstāde "Ceļā" un keramikas darbnīca ģimenēm Preiļu tirdzniecības centrā "Oga"

No 9. novembra līdz 7. decembrim tirdzniecības centrā "Oga", Preiļos, laikmetīgās mākslas sezonas "Preiļi" ietvaros būs apskatāma keramiķes Elīnas Titānes personālizstāde "Ceļā", ziņo Inga Surgunte, Laikmetīgās mākslas sezonas "Preiļi" kuratore.

Elīna Titāne (1978) 2008. gadā ieguvusi maģistra grādu Latvijas Mākslas akadēmijas Keramikas nodaļā. Regulāri piedalās keramikas simpozijos un radošajās darbnīcās Latvijā, Polijā, Baltkrievijā, Dānijā, Ēģiptē un citās valstīs. Kopš 2003. gada aktīvi piedalās izstāžu dzīvē; 2014. gadā Elīnas darbi eksponēti Izmirā (Turcija), Šanhajā (Ķīna), Kairā (Ēģipte), Tunisā (Tunisija), Rīgas mākslas galerijās, drīzumā gaidāma izstāde "Neparastas Mežģīnes" Pētera baznīcā un personālizstāde Porcelāna muzejā, Rīgā.

Elīnas Titānes darbiem piemīt izteikti tēlnieciskais raksturs; tā ir tēlniecība keramikas materiālos.

Radītie tēli ir abstrakti, poētiski, tie rosina uz brīvu interpretāciju radīšanu, mirklīgām asociācijām. Izstādē "Ceļā" apkopoti pēdējos deviņos gados radīti darbi, ļaujot skatītājiem izsekot mākslinieces radošo meklējumu ceļam – no plastiskiem lielformāta objektiem uz strukturāliem tēliem. Elīna Titāne: "Man māksla, radošums ir process, virzība. Vienmēr esot kustībā. Darbība, kuru nenoslēdz rezultāts. Ceļš, kas nav apgūstams vai iegaumējams, bet allaž no jauna atklājams." Ne-

gaidīts trausluma un monumentalitātes apvienojums, kontemplācija par ceļu, attīstības tēmu priecēs izstādes apmeklētājus rudens pēdējās dienās, līdz eglītes atklāšanai "Ogā" 7. decembrī.

Izstāde "Ceļā" tiks atklāta 9. novembrī plkst. 14.00 ar keramikas darbnīcu ģimenēm mākslinieces Elīnas Titānes vadībā.

Darbnīcas tēma: mežs jeb kok, krūmi, meža iemītnieki un tā viesi. Ziemassvētku priekšnojautās īpaša uzmanība tiks pievērsta eglēm. Darbnīcas materiāls būs Lodes māls, kam ir raksturīga skaista, tumši sarkana krāsa. Šāda Devona perioda māla atradņu pasaulē ir vien pāris. Tas ir viens no Latvijas košākajiem un skaistākajiem māliem, ar lieliskām plastikas īpašībām veidošanai. Sadarbībā ar keramiķi Raivo Andersonu visi darbi tiks apdedzināti un Adventes laikā eksponēti "Ogā". Pēc Ziemassvētkiem tie atgriezīsies pie saviem autoriem.

Ieeja izstādē un darbnīcā: bez maksas.

Šonedēļ populārākie vārdi – Aleksandra un Atis

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) ledzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir Aleksandra (6803), savukārt no vīriešu vārdiem – Atis (1646).

03.11.2014. – 09.11.2014. vārda dienas svin:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citur Latvijā
03.11.	ĒRIKA	2545	16	764	198	Daugavpils – 122
03.11.	DAGNIJA	1312	2	364	115	Ogres raj. – 52
04.11.	ATIS	1646	4	325	182	Cēsu raj. – 87
04.11.	OTOMARS	43	1	9	7	Talsu raj. – 4
04.11.	OTO	266	11	108	38	Ogres raj. – 13
05.11.	ŠARLOTE	380	35	147	72	Ogres raj. – 22
05.11.	LOTE	370	37	143	73	Ogres raj. – 18
06.11.	LINARDS	1226	27	257	105	Madonas raj. – 60
06.11.	LEONS	1365	15	386	104	Daugavpils – 57
06.11.	LEO	396	25	134	57	Ogres raj. – 23
06.11.	LEONARDS	786	16	222	63	Daugavpils – 63
06.11.	LEONARDA	245	0	52	17	Daugavpils – 63
07.11.	HELMAS	44	0	13	4	Talsu raj. – 4
07.11.	LOTARS	71	1	18	12	Jelgava – 5
08.11.	ALEKSANDRA	6803	70	3246	542	Daugavpils – 459
08.11.	AGRA	342	1	74	24	Liepājas raj. – 18
09.11.	TEODORS	482	33	169	52	Jūrmala – 20

PASMAIDĪSIM

☺ ☺ ☺
— Dodoties pārgājienā, līdz vienmēr ņemu sievasmātes fotogrāfiju.

— Kāpēc?

— Nu kā, kāpēc? Pērkonis, zibeņi, lietus gāž, auksti, netīrs, odiņi, bet es skatos uz fotogrāfiju un domāju: «Ak, kungs, cik labi...»

☺ ☺ ☺

Blondīne nopirka mašīnu. Laimīga brauc pa ielu,

te pēkšņi apakšā kāds troksnis. Apstājas, apskatās, — murgs kaut kāds. Detaļas uz asfalta mētagas. Savāca visu, aizbrauca uz autoservisu. Automehāniķis apskata mašīnu un saka:

— Ar braucamo viss kārtībā. Tikai kanalizācijas lūkas vāku gan vajag nolikt atpakaļ vietā.

☺ ☺ ☺

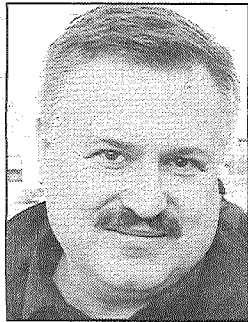
Tētis, mamma un mazā meitiņa pastaigājas pa ielu. Meitiņa:

— Skatieties, tai tantei kleita kā tīģerim!

— Aha.

— Tāda patī kā biksītes tam onkulim, kurš vakar bija atnācis pie tevis ciemos, māmīņ.

Vai skolotāja profesija mūsdienās ir kļuvusi bīstama?

Igors, Sanktpēterburgas iedzīvotājs:

— Uzskatu, ka skolotāja profesija ir ļoti nozīmīga sabiedrībai, taču nedomāju, ka tā ir bīstama. Ja bērns pareizi audzina jau no bērnudārza vecuma, skolotāja profesija nevar būt bīstama. Viss sākas ar audzināšanu ģimenē, tur ir visa pamats. Ja bērns aug nepieskatīts, savā vaļā, tad ir pilnīgi iespējams, ka var rasties draudi arī skolotājiem. Taču šie draudi nebūt nav lielāki kā, piemēram, žurnālistiem, kas dodas uz dažādiem notikumiem.

Emīlija, Vārkavas novada iedzīvotāja:

— Es domāju, ka lauku skolu skolotāji pagaidām var justies droši. Pilsētās attiecības laikam veidojas savādāk. Viss no vecākiem atkarīgs — kā audzināja, kā pieskatīja, vai bērns vispār bija pieskatīts.

Sandra, Riebiņu iedzīvotāja:

—Nezinu... Mani bērni jau ir izauguši, tāpēc šobrīd nav saskares ar skolas dzīvi. Protams, attiecības ar skolotājiem veidojas dažādi, taču agresijas ne no vienas puses nebija. Vispār attiecības pēdējos gadu desmitos stipri izmaiņējušās. Kad mēs skolā gājām, cienījām pedagogus un baidījāmies. Tagad citi laiki. Man šķiet, ka sliktā ietekme nāk no ārēm. Paskatieties, kas tik tur nenotiek. Briesmu lietas, un vēl apmātība ar datoriem, internetu. Tā sanāk, ka nespējam labo un skaisto attiecībās nosargāt.

Svetlana, Preiļu iedzīvotāja:

—Domāju, ka varētu būt bīstama, tagad bērni ir šausmīgi izlaisti, viņiem taču pilnīgi viss atļauts. Agrāk tā nebija. Tagad tāds laiks, ka vecākiem grūti izsekot, ko bērni dara un kas ar viņiem notiek. Daudz iespēju, daudz brīva laika. Mācīties īpaši nevēlas, tikko brīvs laiks, tā internetā. Ja vecāki zinātu, ko bērni internetā skatās, nošausminātos — visādas slepkavošanas, spēles ar šaušanu un spridzināšanu.

Raimonds, Preiļu iedzīvotājs:

— Ja godīgi, neesmu iedziļinājies šādā jautājumā. Varbūt ir, varbūt nav. Par Igaunijas gadījumu, kad audzēknis klasē nošāva savu skolotāju, esmu dzirdējis. Nevar izslēgt, ka arī pie mums kas līdzīgs notiek.

L.Kirillova
A.Šņepsta foto

SLUDINĀJUMI

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, zirgus.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA „LATVIJAS GALA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

VIDA PLUS

www.logsundurvis.lv
Tālr. 26120758, 65307428.

Pērk senās lietas, antikvariātu.
Tālr. 22068511.

Savāksim nevajadzīgu sadzīves tehniku (ledusskapjus, gāzes plīti, TV un t.t.).
Tālr. 27540758.

PĀRDOD

1-istabas dzīvokli 1. stāvā Preiļos, N.Rancāna ielā. Koka grīda, izremontēts. Cena runājama pie apskates. Tālr. 26486840;

AUDI 100 AVANT (QUATTRO, 2,3, TA uz gadu, gaiši brūnā krāsā, visas ekstras, cena pēc vienošanās). T.26311236;

AUDI A6 (3,0 TDI, 2005. g. izl., ideāla tehniskā un vizuālā stāvoklī). T.26528035;

AUDI A6 (TA līdz 11.2015., ekstras, EUR 2700). T.29393743;

CHRYSLER VOYAGER (3,3, 1996. g. izl., benzīns/gāze, automāts, zaļā met. krāsā, TA, ādas salons, 7-vietīgs, lietie disk, el. stikli, el. spoguļi, relingi, kruizkontrolle, signalizācija). T.26351451;

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.

Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

FORD FOCUS (1,6, benzīns/gāze, teicamā tehniskā un vizuālā stāvoklī, TA līdz 16.10.2015., ir ziemas riepas). T.29730374;

MAZDA 6 (2003. g. izl., jauna TA, 1,8, tumši zilā met. krāsā). T.27597735;

MITSUBISHI LANCER (1995. g. izl., 1,6i, 16 V, TA līdz 04.2015., EUR 500). T.29100070;

NISSAN PRIMERA (2,2D, 2002. g. izl., universāls, manuāla ātrumkārbā, jauna TA, borta dators, klimata kontrole, atpakaļskata kamera, labas ziemas riepas, EUR 2390). T.28456141, 26385360.

Turpinās preses izdevumu abonēšana 2015. gadam

**“NOVADNIEKA”
cena
2015. gadam**
Abonēšanas indekss 3033

Abonēšanas periods	Fiziskai persona	Juridiskai personai
1 mēnesis	4,80	6,05
3 mēneši	14,40	18,15
6 mēneši	28,80	36,30
Gads	57,60*	72,60

* Abonē gadam redakcijā un maksā par 11 mēnešiem – 52,80 EUR.

Abonementa noformēšanas maksa, abonējot pasta nodaļā vai pie pastnieka – EUR 0,71,

abonējot www.abone.pasts.lv – EUR 0,00 un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001 – EUR 0,85

Vēl lētāk un izdevīgāk “NOVADNIEKU” ir abonēt redakcijā, zvanot uz redakciju pa tālruni 653 07057 vai mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”. Ietaupīsiet abonementa noformēšanas maksu (0,71 x 12 = 8,52) un, abonējot uz gadu, maksāsit par EUR 4,80 mazāk. Kopā ietaupīsiet EUR 13,32!

Ja “NOVADNIEKS” būs abonēts uz 3, 6 un 12 mēnešiem, varēsiet bez maksas laikrakstā ievietot attiecīgi — 1, 2, 4 — bezmaksas privātsludinājumus. Šiem abonentiem 2015. gadā redakcijā būs pieejami bezmaksas juridiskie pakalpojumi.

Tiem, kuri nebūs paspējuši abonēt “NOVADNIEKU”, būs iespēja izmantot pakalpojumu “ABONĒ SODIEN, saņem pēc DIVĀM DARBA DIENĀM”. Pakalpojums ieejams redakcijā un visās “Latvijas Pasta” nodaļās, kā arī vietnē www.abone.lv.

**ABONĒŠANAS
KAMPAŅA 2015. GADAM
ILGS LĪDZ
28. DECEMBRIM.
NEATLIECIET
UZ PĒDĒJO BRĪDI!**

